

plk. Kristýna Holubová, Ph.D.

Police Academy of the Czech Republic in Prague
Faculty of Security Management
Department of Crisis Management
Police Education and Training Department
holubova@polac.cz
ORCID: 0000-0001-9430-1880

Mgr. Lenka Jakubcová, Ph.D.

Police Academy of the Czech Republic in Prague
Faculty of Security Management
Department of Crisis Management
e-mail: jakubcova@polac.cz
ORCID ID: 0000-0003-4166-0972

Mgr. Petr Klíma, MPA

Department of the Ministry of the Interior of the Czech Republic
Crime Prevention Department of the Ministry of the Interior of the Czech Republic
e-mail: petr.klima@mvcv.cz
ORCID 0000-0002-6005-2772

doc. Mgr. Oldřich Krulík, Ph.D.

Criminal Police and Investigation Service Office
Central Analytics Department
oldrich.krulik@pcr.cz
ORCID 0000-0003-4048-5965

„Třetí pozice“ jako specifický aspekt hybridního působení v některých státech západní Evropy

The "Third Position" as a Specific Aspect of Hybrid Influence in Some Western and Southern European Countries

Abstrakt

Pojem *třetí pozice* („*mezinárodní třetí pozice*“, *International Third Position*, *ITP*, někdy se hovoří též o *nacionálním anarchismu*, *strasserismu* či *komunitarismu*) může být chápán jako ideologická směsice, která vznikla v rámci národní či nadnárodní komunikace mezi stoupenci krajní pravice několika zemí, kteří se chtěli vyhnout označení za neonacisty či neofašisty. Koncept, nakolik neusazený, obsahuje jak tradiční ultrapravicové narativy (nacionalismus, neonacismus, antisemitismus, protipřistěhovalecká rétorika, popírání holocaustu nebo vize o nadřazenosti bílé rasy), tak levicové přístupy (podpora znárodňování nebo jiných forem přerozdělování majetku) či jinak definované koncepty (extenzivní ochrana životního prostředí, novoromantické přesvědčení o nezkaženosti venkova nebo důraz na spiritualitu).

V konkrétních případech se jedná o skupiny intelektuálů schopné generovat „ideologickou municí“ pro širší spektrum extremistů nebo radikálů. Sama ekonomická teorie *třetí pozice* je příkladem konceptu, který je stejně tak potenciálně líbivý, jako nerealizovatelný. Příspěvek indikativně mapuje organizace či osoby, zařaditelné do tohoto ideologického konceptu v konkrétních zemích, s důrazem na státy západní Evropy (Itálie, Francie, Spojené království, Německo). Předkládaný příspěvek vychází z kvalitativní obsahové analýzy relevantních sekundárních zdrojů, doplněné komparativním zhodnocením čtyřech případových studií. Pozornost je věnována i možným souvislostem mezi tématem a hybridním působením ze strany Ruské federace – která může být vnímána jako aktér, který ideově a zřejmě i jinak podporuje různé evropské antisystémové aktéry, stoupence *třetí pozice* nevyjímaje. Nakolik je to nesnadné, ambicí autorů je ve vztahu k tématu identifikovat i určitou sekundární vědeckou nadstavbu, obsaženou v dosavadních relevantních odborných studiích. Zaznívají zde i doporučení pro bezpečnostní komunitu ve vztahu k tématu. Příspěvkem autoři tematicky navazují na již publikovanou studii věnovanou třetí pozici jakožto specifickému aspektu sociálního a politického spektra některých států střední a východní Evropy.

Klíčová slova: Třetí pozice; radikálové; radikalismus; ideologické pozadí; násilný extremismus; propaganda; alternativa; ideologie; hybridní působení.

Abstract

The concept of the *third position* (*International Third Position, ITP*, sometimes also referred to as *national anarchism*, *Strasserism*, or *communitarianism*) can be understood as an ideological mixture that emerged within the framework of national or transnational communication between supporters of the far right in several countries who wanted to avoid being labelled as neo-Nazis or neo-fascists. The concept, although not well-established, includes both traditional ultra-right narratives (nationalism, neo-Nazism, anti-Semitism, anti-immigrant rhetoric, Holocaust denial, or white supremacy views), as well as left-wing approaches (support for nationalisation or other forms of redistribution of property) or otherwise defined concepts (extensive environmental protection, neo-romantic conviction about the unspoiled nature of the countryside, or emphasis on spirituality). In specific cases, these are groups of intellectuals capable of generating “ideological ammunition” for a wider spectrum of extremists or radicals. The economic theory of the *third position* itself is an example of a concept that is as potentially appealing as it is unrealisable. The article indicatively maps organisations or persons that can be included in this ideological concept in specific countries, with an emphasis on Western European countries (Italy, France, the United Kingdom, Germany). The submitted paper is based on a qualitative content analysis of relevant secondary sources, supplemented by a comparative evaluation of four case studies. Attention is also paid to possible connections between the topic and hybrid action by the Russian Federation – which can be perceived as an actor that ideologically and apparently also otherwise supports various European anti-system actors, including supporters of the *third position*. As difficult as it is, the authors’ ambition is to identify a certain secondary scientific framework in relation to the topic, present in the existing relevant professional studies to date. Recommendations for the security community in relation to the topic are also formulated here. The contribution builds thematically on the authors’ previously published study examining the third

position as a distinctive component of the social and political spectrum in selected Central and Eastern European countries.

Keywords: third position; radicals; radicalism; ideological background; violent extremism; propaganda; alternative; ideology; hybrid action.

Úvod

Třetí pozice jako „kompromisní platforma“ nebo nonkonformisté v rámci extrémní pravice?

Předkládaná studie se zaměřuje na koncept tzv. třetí pozice jako specifického ideologického a organizačního fenoménu v prostředí krajní pravice a příbuzných antisystémových proudů v západní Evropě. Cílem textu není podat vyčerpávající teorii tohoto konceptu ani detailní analýzu všech jeho projevů, ale spíše nabídnout indikativní komparativní sondu do vybraných případů, která umožní identifikovat jeho základní znaky, variace a možné bezpečnostní implikace. Ambicí studie je především strukturovat dosud roztříštěné poznatky a nabídnout analytický rámec pro další výzkum, nikoli formulovat definitivní závěry.

Koncept třetí pozice, někdy označovaný také jako národní anarchismus, národní syndikalismus či komunitarismus, lze chápat jako ideologicky hybridní konstrukci vzniklou v rámci národní i nadnárodní komunikace mezi aktéry krajní pravice, kteří se snaží distancovat od explicitních označení typu neonacismus či neofašismus. Tento koncept kombinuje prvky tradičních krajně pravicových narativů – jako jsou nacionalismus, antisemitismus, protiimigrační rétorika či rasová exkluzivita – s vybranými motivy převzatými z levicových či alternativních ideových proudů, včetně důrazu na přerozdělování, komunitní organizaci, environmentální témata nebo spiritualitu. Charakteristickým rysem je rovněž deklarovaná neagresivita a akcent na vytváření soběstačných komunit oddělených od „dekadentního“ mainstreamového prostředí.

Empirická část studie se soustředí na vybrané případy ze západní a jižní Evropy, konkrétně z Itálie, Francie, Spojeného království a Německa. Analýza je vystavěna na třech vzájemně provázaných, avšak hierarchicky uspořádaných rovinách: 1) deskriptivní mapování ideologických a organizačních charakteristik vybraných aktérů; 2) jejich komparativní zhodnocení napříč čtyřmi státy (Itálie, Francie, Spojené království, Německo) a 3) interpretaci těchto zjištění z hlediska potenciální relevance pro problematiku hybridního působení.

Tyto analytické roviny nejsou chápány jako rovnocenné – jádrem textu je komparativní analýza případových studií, zatímco bezpečnostní dimenze představuje interpretační nadstavbu. Metodologicky studie vychází ze systematického vymezení klíčových proměnných a jejich následné komparace, což umožňuje zpřehlednit a strukturovat dosud fragmentované poznatky o konceptu třetí pozice, a to včetně jeho možných vazeb na hybridní působení. V tomto ohledu studie zároveň otevírá prostor pro úvahy o významu mezinárodní spolupráce bezpečnostních komunit při sdílení osvědčených postupů v oblasti prevence potenciálního zneužití těchto aktérů ze strany cizích mocností.

Vymezení konceptu třetí pozice

Pro účely této studie je nezbytné pracovní vymezení pojmu „třetí pozice“. V odborné literatuře se jedná o koncept značně nejednoznačný a vnitřně heterogenní. V tomto textu je třetí pozice chápána jako ideologický proud, který se vymezuje vůči liberálnímu kapitalismu i marxismu a snaží se kombinovat prvky krajní pravice (nacionalismus, etnopluralismus, autoritářství) s vybranými prvky sociálně orientované či komunitaristické kritiky kapitalismu.

Za klíčové identifikační znaky jsou považovány:

- odmítnutí liberalismu i komunismu („ani Východ, ani Západ“);
- důraz na kulturní či etnickou homogenitu;
- preference komunitních nebo korporativních forem organizace společnosti;
- metapolitický nebo mimoparlamentní charakter působení;
- časté využívání ideologického synkretismu.

Toto vymezení umožňuje analyticky rozlišit mezi jádrovými reprezentanty třetí pozice a aktéry, u nichž se jedná pouze o dílčí ideové překryvy. Nakolik to není snadné nebo jednoznačné, autoři se snaží identifikovat několik konceptů, které se snaží aplikovat ve vztahu ke třetí pozici, opět s ohledem na související projekty (strany, hnutí) v příslušných zemích. Uvedené teoretické koncepty nejsou aplikovány jako testované modely, ale jako analytické rámce, které umožňují strukturovat empirická zjištění a zvýšit jejich komparovatelnost.

Teoretický koncept č. 1: Analýza sociálních sítí. Tento koncept lze využít se zaměřením na bílý rasismus (inter-organizační struktury hnutí bílé rasy). Odkazy mezi organizacemi, osobami a jejich internetovými stránkami lze považovat za vazby afinity, komunikace nebo potenciální koordinace. Koncept se zdá být relativně decentralizovaný, s více centry vlivu, ale bez ostrých rozporů mezi frakcemi. Meziorganizační vazby jsou obecně (tedy nikoli nutně ve vztahu ke *třetí pozici*) silnější mezi skupinami se zvláštním zájmem o vzájemné potvrzení své intelektuální legitimacy (revizionisté holocaustu) nebo kulturní identity (rasističtí skinheads) a slabší mezi skupinami, které soutěží o členy či volební hlasy (politické strany). Síť je relativně izolovaná jak od mainstreamových konzervativců, tak od jiných extremistických skupin. Aspekt spirituality, případně křesťanské identity, se kterým stoupenci *třetí pozice* operují, se zde jeví jako omezený, zatímco xenofobní či neonacistické motivy jsou všudypřítomné.¹

Teoretický koncept č. 2: Teorie sociálního hnutí. Jelikož některé skupiny tvoří jen hrstka jednotlivců, mohou tyto osoby hledat průsečíky s jinými etablovanými společenskými či politickými proudy. Tak mohou být akcentovány agendy jako anti-feminismus, respektive protipotratová agenda nebo vymezování se vůči sexuálním menšinám. Vedle sebe tak stojí **konvenční proud**, který si klade za cíl uspět v politické soutěži, a **konfrontační proud**, kam ve sledovaných zemích zřejmě nezřídka spadá i třetí pozice, který se v politické soutěži přímo neangažuje. V kontextu uvedené teorie *třetí pozice* postrádá srozumitelnost pro širší spektrum veřejnosti, jednak jsou její

¹ BURRIS, Val; SMITH, Emery; STRAHM, Ann. White Supremacist Networks on the Internet. *Sociological Focus*. 2000, vol. 33, No. 2, pp. 215-235. <https://1url.cz/KrLgd>

předáci málo organizačně schopní.² „Ačkoli se evropské krajně pravicové strany v důležitých ohledech liší, jsou motivovány společným smyslem pro poslání: zachránit svou vlast před tím, co považují za korozivní účinky multikulturalismu a globalizace, vytvořením uzavřené, etnicky homogenní společnosti. Členové těchto hnutí jsou stále více odhodláni získat moc legitimními volebními prostředky.“³

Teoretický koncept č. 3: Teorie mobilizace zdrojů a teorie politických procesů. Určitá hnutí a názorové proudy, mohou být nositeli nových společenských a politických témat. Organizace, třeba zprvu malé, pokud dokáží naformulovat srozumitelnou racionální agendu a strukturované požadavky, mohou postupem času uspět – i pokud se koncentrují na vysloveně protestní agendu a negaci stávajícího statu quo. Tím se liší od platforem, které jsou impulsivní a nesystematické. Úspěch ve společenském diskursu může být dílem charismatických a organizačně zdatných představitelů nebo schopností zmobilizovat zdroje. Úspěch nebo neúspěch ale může být i výsledkem náhody nebo jiných faktorů, které organizace nedokáže přímo ovlivnit.⁴ Svou roli může sehrát i vnější faktor, například průmyslově vytvářená propaganda, součást hybridního působení, zde, například motivována ambicí Ruské federace narušovat situaci a jakýkoli elementární společenský konsensus v co nejširším spektru zemí Evropy i světa. Typickým virtuálním tématem tohoto druhu je snaha u části veřejnosti budovat obavy z ohrožení tradiční rodiny ze strany LGBP+ aktivismu – ve snaze „rozdělit společnost, jak jen to je možné“.

Metodologický přístup k tématu

Studie vychází z kvalitativní obsahové analýzy sekundárních zdrojů, které zahrnují odbornou literaturu, analytické zprávy, mediální výstupy a veřejně dostupné materiály samotných sledovaných aktérů.

Výběr případových studií (Itálie, Francie, Spojené království a Německo) byl proveden na základě kombinace níže uvedených kritérií:

- a) historická přítomnost a relevance konceptu třetí pozice;
- b) variabilita organizačních a ideologických forem;
- c) dostupnost relevantních zdrojů a
- d) snaha o základní geografickou diverzitu v rámci západní Evropy.

Analýza je strukturována prostřednictvím předem definovaných proměnných, které vycházejí z vybraných teoretických přístupů (analýza sociálních sítí, teorie sociálních hnutí, teorie mobilizace zdrojů). Jak již bylo deklarováno, tyto přístupy jsou aplikovány jako analytické rámce umožňující systematizaci empirických poznatků. Konkrétně jsou sledovány následující proměnné:

² PŁATEK, Daniel and Piotr PŁUCIENNICZAK. Civil Society and Extreme-Right Collective Action in Poland 1990-2013. *Revue d'études comparatives Est-Ouest*. 2016, vol. 47, No. 4, pp. 117-146. <https://www.jstor.org/stable/27027096>

³ CAMUS, Jean-Yves and Nicolas LEBOURG. *Far-Right Politics in Europe*. Cambridge: Harvard University Press; Belknap Press, 2017, Chapter 3. ISBN 978-06-749-7846-1. <https://1url.cz/kJY8d>

⁴ TARROW, Sidney. *Power in Movement: Social Movement and Contentious Politics*. Cambridge: Cambridge University Press, 1998, p. 20. ISBN 978-0-521-19890-5. <https://1url.cz/mrpQZ>

- 1) ideologické ukotvení a vztah k tradičním atributům krajní pravice;
- 2) organizační charakter a forma působení (politická, metapolitická, subkulturní) – související s Teorií sociálního hnutí;
- 3) mobilizační potenciál a tematické zaměření – související s Teorií mobilizace zdrojů;
- 4) vztah k náboženství a kulturní identitě – související s Analýzou sociálních sítí;
- 5) vztah k Ruské federaci.

Jednotlivé případy byly analyzovány formou kvalitativního kódování, přičemž výsledné hodnocení má nutně interpretační charakter. Cílem není kvantifikace jevů, ale jejich strukturované porovnání.

Souhrnné závěry jsou prezentovány v **tabulce č. 1** uvedené v závěrečné části studie, která představuje syntézu případových studií. Hodnoty v jednotlivých kategoriích vycházejí z opakovaně identifikovaných znaků v analyzovaných zdrojích a slouží jako orientační komparativní nástroj, nikoli jako exaktní měření.

Případové studie – komparativní analýza

V následující kapitole je pozornost věnována vybraným konkrétním státům (zpracovaným formou případové studie) v rámci sledované oblasti, kde autoři identifikovali aktéry či „projekty“, které lze z různých úhlů pohledu zařadit mezi koncept třetí pozice. Srovnání situace v těchto zemích podle specifických proměnných nebo teoretických konceptů je (jak již bylo zmíněno výše), shrnuto v **tabulce č. 1**.

Případová studie č. 1: Spojené království Velké Británie a Severního Irsku

Milníky vývoje a indikativní charakteristiky jevu: V rámci krajně pravicové platformy **Britská národní fronta** (*British National Front, BNF*), založené roku 1967 záhy začal převažovat trend aktivistů, tzv. *political soldiers*, inspirovaných italskými fašistickými milicemi. Strana jako celek stála v opozici vůči multikulturalismu a razila program povinné repatriace všech ne-bílých přistěhovalců. Její politický potenciál nicméně výrazně oslabovala *Konzervativní strana*, která – alespoň rétoricky – převzala řadu jejích témat a ve volbách 1979 jí to napomohlo k vítězství (přísně vzato, ve většinovém systému jednomandátových okrsků byla *Národní fronta* stejně zřejmě bez šance). Debakly ve volbách vedly v rámci *Národní fronty* mezi lety 1980 až 1983 ke generačnímu puči. Tradiční předáci (Martin WEBSTER a John TYNDALL) odešli nebo byli vyloučeni – a ke slovu se dostaly osoby jako Derek HOLLAND, Nick GRIFFIN, Patrick HARRINGTON a Graham WILLIAMSON.⁵ Nové vedení razilo postoje, označitelné jako *třetí pozice* (snaha propojit odpor vůči Evropské unii a multikulturalismu, podporu „bílých pracujících tříd“, stejně jako identitářskou ideologii: rasový separatismus, inspirovanou konceptem *Nouvelle Droite* ve Francii).⁶ Stoupenci platformy se odvolávali na Benita MUSSOLINIHO, respektive propagovali propojení katolicismu, nacionalismu a „solidárního“ antikapitalismu (stejně založení pragmatictí jedinci musí vytvořit a udržet vlastní organické komunity: statky, vzdělávací instituce atd., určené pro osoby obdobného smýšlení; konečným cílem takto koncipovaného

⁵ STORLI, Y. *On With the National Revolution!* University of Oslo, May 2019. DOI:10.13140/RG.2.2.27500.64642. <https://1url.cz/pJcDD>

⁶ VIRCHOW, Fabian. *The Identitarian Movement*. Yokohama: XVIII International Sociological Association World Congress of Sociology, 2014. <https://1url.cz/HJYnJ>

procesu je nezávislost na státu). Propagována je i co největší decentralizace Britských ostrovů (i zánik nadnárodních institucí): Spojené království by se mělo, pro začátek, rozdělit na sedm území: Anglii, Skotsko, Wales, Ulster, Irsko, Mannin (Ostrov Man) a Kernow (Cornwall). „Věříme v politickou, společenskou a hospodářskou decentralizaci. Jinými slovy, přejeme si vidět pozitivní sestup, kdy všechna byrokratická ustanovení jako Spojené národy, Severoatlantická aliance, Evropská unie, Světová banka, a dokonce i národní státy jako Anglie a Německo, jsou vykořeněny a nahrazeny nezávislými vesnickými občinami.“⁷ Britská národní fronta dodnes existuje, nicméně pouze jako marginální skupina bez významných zástupců. Již zmíněný John TYNDALL ostatně založil konkurenční projekt, **Britská národní strana** (*British National Party, BNP*), který rovněž vykazuje přesahy do konceptu *třetí pozice*. Bez ohledu na proklamace, však obě uskupení a v nich zapojené osoby v praxi zůstávaly a zůstávají spíše klasickou krajní pravíci. Během 80. let XX. století Patrick HARRINGTON a Derek HOLLAND založili **Oficiální národní frontu** (*Official National Front*), která prosazovala rasový separatismus, ekonomické priority *třetí pozice* a katolicismus. V průběhu roku 1989 došlo v rámci *Britské národní fronty* k roztržce: Skupina okolo Dereka HOLLANDA, Colina TODDA, Nicka GRIFFINA a Roberta FIOREHO se zapojila do projektu soběstačné farmy v severní Francii. Tito členové opustili stranu a založili platformu **Mezinárodní třetí pozice** (*International Third Position, ITP*), respektive **Britská národní fronta – Mezinárodní třetí pozice** (*British National Front – International Third Position, BNF-ITP*).⁸ Tito aktivisté navazovali kontakty s obdobně zaměřenými platformami v zahraničí. Aktivní spojkou byl zejména FIORE.⁹ Druhá skupina vedená Patrickem HARRINGTONEM, Grahamem WILLIAMSONEM a Davidem KERREM mezinárodní aktivity odmítala a roku 1990 vytvořila platformu **Třetí cesta** (*Third Way*), zaměřenou na odpor proti zavedení eura.¹⁰ Situace v dalších letech byla z pohledu stoupenců krajní pravice, respektive *třetí pozice*, vnímána jako období úpadku. Do popředí se dostaly aktivity militantních struktur, řídících se modelem „odporu bez vůdce“ (*leaderless resistance*).¹¹ Roku 1995 se GRIFFIN se po několika letech mimo politiku připojil k *Britské národní straně*, kterou roku 1999 ovládl a stal se jejím předsedou.¹² Ve stejné době, okolo roku 1998, se nacionalistické skupiny v Anglii se transformovaly do **Národně revoluční frakce** (*National Revolutionary Faction, NRF*). Tato frakce se definovala jako „militantní revoluční platforma založená na systému buněk v podzemí, podobná Irské republikánské armádě“.¹³ Roku 2001 *Mezinárodní třetí pozice* změnila název na **Mezinárodní třetí pozice – Anglie na prvním místě** (*International Third*

⁷ Překročení onoho světa. *Bratrství.net*, 13. 6. 2010. <https://1url.cz/GJY63>

⁸ Po dalších personálních otřesech roku 1992 zůstal tomuto uskupení věrný pouze občasník *Poslední střet* (*Final Conflict*) obsahující mix krajně pravicových a křesťanských témat. *Final Conflict*. <http://finalconflictblog.blogspot.com/>

⁹ Ultrapravicová BNP posiluje. *Aktuálně*, 19. 5. 2009. <https://1url.cz/2rL39>

¹⁰ HARRINGTON, Patrick. *The Third Way: An Answer to Blair*. Third Way Movement, 2000. ISBN 978-09-535-0770-2. <https://1url.cz/dJcDC>

¹¹ FELDMAN, Matthew; POLLARD, John. The Ideologues and Ideologies of the Radical Right. *Patterns of Prejudice*. 2016, vol. 50, No. 4-5, pp. 327-336. <https://1url.cz/JJcDZ>

¹² International Third Position, United Kingdom. *Terrorism Research and Tracking Consortium*. <https://1url.cz/8JcD0>

¹³ PARR, Adrian. *Birth of a New Earth: The Radical Politics of Environmentalism*. New York: Columbia University Press, 2017. ISBN 978-02-311-8009-2.

Position: England First, ITP/EF), přičemž zaktivizovala spolupráci s podobnými platformami v zahraničí (Španělsko, Rumunsko, Polsko, Itálie). Po roce 2000 nastala etapa, pro kterou byl charakteristický vznik **Ligy na obranu Anglie** (*English Defence League, EDL*), tedy antiislámské platformy, údajně distancující se od rasismu, a zároveň napojená na subkulturu fotbalových fanoušků (*Football Lads Alliance*). Nedílnou součástí její image je pořádání pouličních akcí, demonstrací. Image tradičních stran v tomto kontextu utrpěla a ustoupila v kontextu krajní pravice a populismu do pozadí.¹⁴

Vztah k tradičním atributům extrémní pravice: Specifikem konceptu mohou být relativně pozitivní vztahy k muslimské subkultuře, přičemž zaznívá, že současný *střet civilizací* je jen výsledkem „sionistických intrik“. V roce 1986 *Britská národní fronta*, ve snaze se více programově odlišit od *Konzervativců*, učinila pro řadu svých tradičních stoupenců nelogický krok, a to navázání spolupráce s černošskými organizacemi jako *Islámský národ* (*Nation of Islam*) Louise FARRAKHANA ze Spojených států amerických. Zároveň byla propagována politika *třetí pozice* v geopolitickém smyslu, po vzoru CHOMEJNÍHO Iránu (ani Západ, ani Východ). *Britská národní strana* a další platformy, více či méně zařaditelné do *třetí pozice* dávají přednost sebedefinici jako dědice ne vždy zcela specifikované „staré britské a evropské tradice“. S tím souvisí odmítání explicitního neonacismu, ale spíše přijetí elementů etno-pluralismu a důraz na ochranu britské identity a jejího očistění od všech myslitelných příměsí.¹⁵

Postoj ke spiritualitě: Na Britských ostrovech není související ideologie tak zjevně prokřesťanská, či přímo katolická jako v Itálii, i když katolicismus je i zde důležitým aspektem. Ve vztahu k *Britské národní straně* přitom zaznívá: „*Existuje pouze jedna politická strana, kterou mohou křesťané podporovat, aniž by zradili Pána Ježíše Krista. Tato strana je proti potratům a výuce dětí o homosexualitě. Tato strana podporuje instituci manželství a tradiční rodinu...*“¹⁶ Koncept charakterizuje obranně-kulturní přístup ke křesťanství. Související vztah není primárně duchovní, ale využívá se s ohledem na apel na „tradiční hodnoty“.

Potenciál k zapojení se do politické soutěže: Ke konceptu *třetí pozice* ve vlastním smyslu slova se v zemi hlásí zřejmě jen několik stovek osob. Jejich nízký počet členů je podle jejich vlastních slov vyvažován vysokou aktivitou. Roku 1986 představitelé *Britské národní fronty* deklarovali, že v příštích volbách strana nebude kandidovat a soustředí se na koncept „mimoparlamentní revoluční politiky“. Tento přístup byl však postupem času přehodnocen. V roce 2009 skandály tradičních stran (zneužívání systému finančních náhrad) vedly některé komentátory k predikci úspěchu *Britské národní strany* ve volbách do Evropského parlamentu. Nakonec se však

¹⁴ ALLEN, C. Another Ideological Turn? Investigating the Re-Emergence of Race Among the British Radical Right. *Preprints*. 2023. <https://1url.cz/lJcDS>

TREADWELL, James; GARLAND, Jon. *Masculinity, Marginalization and Violence: A Case Study of the English Defence League*. *British Journal of Criminology*. 2011, vol. 51, No. 4, pp. 621-658. <https://1url.cz/hJcfi>

¹⁵ MAMMONE, Andrea. Il British National Party E L'ideologia Neofascista Nell'europa Contemporanea. *Studi Storici*, vol. 52, 2011, No. 2, pp. 393-421. <https://1url.cz/kJY6O>

¹⁶ DAVEY, Andrew P. Confronting a Beast: The Church of England and the British National Party. *International Journal of Public Theology*. 2019, vol. 5, No. 4. <https://1url.cz/4rLg4>

940 000 hlasů přetavilo jen ve 2 mandáty.¹⁷ Favoritem nespokojených v zemi se postupem času stala Strana nezávislosti Spojeného království (United Kingdom Independence Party, UKIP), jejíž představitel Nigel FARAGE je vnímán jako osoba orientovaná na kremelské vidění světa. Totéž platí i ve vztahu k jeho novému projektu *Reformní strana (Reform UK)*. Tato strana přitom může být v systému jednomandátových většinových okrsků úspěšná – propojuje totiž jak některé postuláty *třetí pozice*, tak i „tradiční“ extrémní pravice a populistických proudů. Přitom sází na lokální buňky a online mobilizaci, s důrazem na sociální sítě.¹⁸

Potenciálně mobilizující a polarizační témata: Související mobilizační potenciál konceptu *třetí pozice* je vysoký spíše mimo formální politiku, zejména skrze sociální sítě (*X, Telegram*). Mezi stěžejní témata patří migrace a protiislámská agenda, kdy související demonstrace mohou přitáhnout i desetitisíce osob.

Sklony k násilným projevům: Užívání násilí není v rámci subkultury systémové, ale není ani výjimečné. Skupiny operující na principu „odporu bez vůdce“ využívají „chirurgického a sporadického“ násilí obecně akceptují.¹⁹

Postoj k Ruské federaci: V kontextu Spojeného království se vztah sledovaných aktérů k Ruské federaci jeví spíše jako nepřímý a zprostředkovaný prostřednictvím sdílených narativů než jako výsledek prokazatelných strukturálních vazeb. Projevuje se zejména v podobě akcentu na koncept multipolárního uspořádání mezinárodního systému, kritiky liberálně-demokratického modelu či rezonance s protiimigrační a obecně anti-establishmentovou agendou. Tyto prvky jsou často šířeny prostřednictvím online prostředí a volně strukturovaných sítí, což komplikuje jejich jednoznačné zařazení i interpretaci. Na základě dostupných informací proto nelze hovořit o systematickém institucionálním napojení na jakékoli zahraniční státní či kvazistátní struktury; spíše se jedná o určitou ideovou konvergenci v rámci širšího transnacionálního informačního prostoru. V tomto kontextu lze pozorovat i selektivní přejímání narativů zdůrazňujících multipolaritu, suverenismus či kritiku západních institucí. V odborné debatě se rovněž objevují interpretace, podle nichž některé politické a společenské procesy ve Spojeném království – včetně debaty o vystoupení z Evropské unie – tematicky rezonovaly s dlouhodobými zahraničněpolitickými prioritami Ruské federace. Tyto souvislosti jsou však předmětem diskuse a nelze je redukovat na jednoduché kauzální vazby. Na úrovni konkrétních aktérů lze identifikovat jednotlivce, jako například již zmíněný Nigel FARAGE, jejichž veřejná vystoupení v některých ohledech vykazují tematické překryvy s uvedenými narativy, aniž by to samo o sobě implikovalo přímé vazby. Podobně tak Tommy ROBINSON může být v literatuře zmiňován v souvislosti s antiestablishmentovou mobilizací a mediálními aktivitami, které v určitých případech rezonují s širšími informačními trendy, včetně těch spojovaných s Ruskou federací.²⁰ Po roce 2020 lze zároveň

¹⁷ Ultrapravicová BNP posiluje. *Aktuálně*. 19. 5. 2009. <https://1url.cz/2rL39>

¹⁸ ALLEN, C. Another Ideological Turn? Investigating the Re-Emergence of Race Among the British Radical Right. *Preprints*. 16. 11. 2023. <https://1url.cz/lJcDS>

SIBLEY, A. Behind the British New Far-Right's Veil: Do Individuals Adopt Strategic Liberalism to Appear More Moderate or Are They Semi-Liberal? *The British Journal of Politics and International Relations*. 2024, vol. 26, No. 1. <https://1url.cz/QJY6k>

¹⁹ FELDMAN, Matthew; POLLARD, John. The Ideologues and Ideologies of the Radical Right. *Patterns of Prejudice*. 2016, vol. 50, No. 4-5, pp. 327-336. <https://1url.cz/JJcDZ>

²⁰ Tommy Robinson. *Banned Video Channel*. <https://1url.cz/xJcDI>

pozorovat posun části tohoto prostředí směrem k decentralizovaným a tzv. postorganizačním formám fungování, charakterizovaným důrazem na online mobilizaci namísto formálních struktur. Tento trend je spojován mimo jiné s uskupeními jako *Patriotic Alternative*, která operují především v digitálním prostoru a jejichž ideová orientace je předmětem různých interpretací v odborné i bezpečnostní komunitě.²¹

Dílčí shrnutí: Jednokolový většinový systém je pro politické experimenty typu *třetí pozice* spíše nevhodný. Uskupení, navazující na *Britskou národní frontu* se navíc dostala do vnitřních personálních třenic. Ve výsledku se pak tato uskupení „z vlastního rozhodnutí“ zřekla účasti na snahách o získání politické moci ve volebních procesech všeho druhu. Zůstávají tak na pozici diskusních klubů a kroužků okolo elektronických zínů. Z ideologického hlediska je pro tuto subkulturu typická orientace na katolicismus (vnímaný jako věrouka podporující blíže ne vždy zcela specifikované tradiční hodnoty). Vnímat lze i pozitivní vnímání kremelských narativů. To platí i pro volební potenciál *Reformní strany*, která může být vnímána jako střešový projekt, oslovující široké spektrum nespokojenců, antisystémových aktérů, včetně stoupenců *třetí pozice*.

Případová studie č. 2: Itálie

Milníky vývoje a indikativní charakteristiky jevu: Platforma *Třetí pozice* (*Terza Posizione, TP*), formálně založená v Římě v roce 1978, navazovala na hnutí nazvané *Studentský boj* (*Lotta Studentesca*)²² z roku 1976 a militantní uskupení *Nový řád* (*Ordine Nuovo*). Jednalo se o mimoparlamentní politickou skupinu, která se *stavěla proti* kapitalismu i komunismu a propagovala ne vždy jednoznačně prezentované „tradiční hodnoty“, odpor k liberalismu a tržním principům, nacionalismus, militarismus či dokonce blíže neupřesněný nazi-maoismus. Tito aktivisté se snažili, zejména na venkově, v praxi implementovat politickou a ekonomickou doktrínu *třetí pozice*, například co se týče budování vlastní sítě alternativních obchodů, kulturních středisek nebo škol (sítí pro domácí vzdělávání) – jako alternativu „normálního“, mainstreamového života.²³ Uskupení ukončilo činnost zřejmě okolo roku 1980.

Jménem, které v této souvislosti často zaznívá, je Roberto FIORE, ročník 1959. Ten prošel řadou politických uskupení napravo od středu. V 80. letech XX. století byl obviněn z napojení na teroristickou skupinu *Ozbrojené revoluční buňky* (*Nuclei Armati Rivoluzionari, NAR*), která v roce 1980 spáchala teroristický útok na nádraží v Bologni, při němž zahynulo 85 osob. Proto FIORE Itálii načas opustil, aby se vyhnul zatčení. Roku 1997 FIORE založil uskupení *Nová síla* (*Forza Nuova*)²⁴ jejíž logo je, mimo jiné, vyvedeno v tradičních „říšských barvách“. Mezi lety 2008 až 2009 byl FIORE za *Forza Nuova* poslancem Evropského parlamentu, Vyjadřuje se k celé řadě otázek –

²¹ *Patriotic Alternative*. <https://www.patrioticalternative.org.uk/>

LAWRENCE, David. *Patriotic Alternative: Putin's Fascist Sympathisers. Hope not Hate*. 25. 3. 2022. <https://1url.cz/cJcDU>

²² Skupina se *stavěla proti* kapitalismu i komunismu a snažila se implementovat politickou a ekonomickou doktrínu *třetí pozice*. Skupina byla ovlivněna filozofií a postoji Julia EVOLY (důraz na hodnoty tradicionalismu, nacionalismu, anti-parlamentarismu a militarismu).

²³ DÖRING, Uta. *Angstzonen. Rechtsdominierte Orte aus medialer und lokaler Perspektive*. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften, 2008. ISBN 978-35-319-0776-5.

²⁴ Na rozdíl od ostatních platforem nebude v případě *Forza Nuova* a *CasaPound* v dalším textu používán překlad jejich názvu do češtiny, ale právě tento jejich název v italštině.

od migrace ze severu Afriky do Itálie, až po absenci porodní politiky. FIORE sám se označení za fašistu nijak nebrání. „*Nikdy jsem nebyl neonacista. Fašista, to ano.*“²⁵

Forza Nuova svým způsobem lavíruje mezi „tradičním“ neofašismem, a právě konceptem *třetí pozice* – a vedle militarismu, nacionalismu a rasového separatismu klade důraz na roli katolicismu nebo budování soběstačných zemědělských komun. Tato strana zároveň hovoří, například, o nutnosti vyhnat ze země co největší množství Romů.²⁶

Za hegemonu neofašistické scény v Itálii bylo po dlouhou dobu možné považovat organizaci *Casa Pound*, případně *Casa Pound Italia* (*CP*, *CPI* – název doslova znamená „*Dům [Ezry] Pounda*“, což odkazuje na modernistického básníka, který patřil mezi ideology fašismu), která se postupně se stala celonárodní politickou silou, soustavně přetahující sympatizanty ostatních neofašistických a neonacistických uskupení, včetně uskupení, označitelných za hlasatele konceptu *třetí pozice*, jako je *Forza Nuova*.²⁷ *Casa Pound* přitom může být vnímána jako explicitní *třetí pozice*. Představuje či představovala kombinaci fašismu, antikapitalismu, vyhocenému vlastenectví. Typická je její přítomnost v kultuře, subkultuře, hudbě (punk, Oi!), squattingu, respektive boji proti „přistěhovaleckému vykořisťování“. Předáči platformy se stylizovali do pozic „nacionalistických anarchistů“. Některé konkrétní skupiny (buňky) se stylizují do „**sociální pravice**“ (squatting, rétorika proti lichvě). Z vyjádření představitelů *Casa Pound* zaznívá i sociální merkantilismus, jinými slovy okřídlená podpora „našich lidí“: „*Žádáme sociální spravedlnost. Chceme, aby stát pomáhal nejprve svým vlastním občanům. Pokud to zvládne, může se starat o ty ostatní. To ale není náš případ.*“²⁸

Zmínit je třeba i platformu **Bratři Itálie** (*Fratelli d'Italia*), založenou roku 2012, jako nástupnickou organizaci **Italského sociálního hnutí** (*Movimento Sociale Italiano, MSI*) respektive **Sociálního hnutí – Ohnivá trikolóra** (*Movimento Sociale – Fiamma Tricolore*), které v době své existence mezi lety 1946 až 1995 ušlo dlouhou cestu z postfašistického projektu k národnímu konzervatismu. Roku 2022 toto uskupení s Giorgiou MELONIOVOU v čele v parlamentních volbách v Itálii zvítězilo. Tuto stranu, stejně jako regionalistickou až secesionistickou *Ligu* (donedávna *Liga severu, Lega, Lega Nord*) je možné vnímat jako *post-třetípoziční* respektive post-fašistický projekt, které sice používá související estetiku, ale je vhodnější ji vnímat jako středopravý populismus.²⁹

Vztah k tradičním atributům extrémní pravice: Postoj reprezentantů *třetí pozice* v Itálii k tradičním atributům extrémní pravice je možné vnímat jako selektivní. *Casa Pound* a *Forza Nuova* se hlásí k etno-pluralismu, ale pod jejich povrchem přetrvávají klasické xenofobní tendence. Estetika těchto platform sice čerpá z „tradičního“ fašismu, ale používaný jazyk je modernizovaný – například místo

²⁵ Krátce. 2018. *Hospodářské noviny*. 23. 2. 2018.

²⁶ Ultrapravicová BNP posiluje. *Aktuálně*. 19. 5. 2009. <https://1url.cz/2rL39>

²⁷ Ochranka pro novináře, který upozornil na Palacha a neofašisty. *Týden*. 7. 2. 2019. <https://1url.cz/7K7yL>

Místní a neofašisté bránili na předměstí Říma nastěhování Romů. *ČTK*. 3. 4. 2019.

²⁸ Berlusconi a jeho xenofobní parta. *Týden*. 26. 2. 2018.

²⁹ GRIFFIN, Roger. Interregnum or Endgame? Radical Right Thought in Italy. *Journal of Political Ideologies*. 2000, vol. 5, No. 2, pp. 163-178. <https://1url.cz/RJY8V>

rasismu a nacionalismu je akcentována „obrana národní identity“, namísto antisemitismu se hledá „alternativa k bankovní oligarchii“ atd. Obě uskupení se navíc víceméně otevřeně hlásí k odkazu Benita MUSOLINIHO a jeho éry. *Forza Nuova* akcentuje výročí pochodu na Řím, který v říjnu 1922 předznamenal fašistickou diktaturu v Itálii a okolo tohoto data (přelom října a listopadu) každoročně pořádá významné akce, demonstrace a „vlastenecké pochody“. Na mítincích obou uskupení se navíc údajně lze setkat se s hajlováním.³⁰ Novinář Paolo BERIZZI³¹ razí tezi, že fašismus v Itálii nejen že nabral za posledních 15 let na síle, ale ve skutečnosti vlastně nikdy sílu neztratil. „*Nejprve k tomu nedozrál čas a fašisté se styděli sebe samé takto definovat a otevřeně se projevovat. Dnes už čas dozrál a skuteční fašisté se beze studu projevují. Politická a veřejná rozprava fašismem nasákla: za ‚normální‘ se považuje to, co normální není. Fašismus se stal legitimním. Odpadly předsudky s ním spojené a mnozí (neofašisté) se přestali stydět*“.³² V roce 2021, v době covidu, kdy lze při určitém zjednodušení říci, že v Itálii vládly politické proudy nalevo od středu, byly soudy požádány o vyjádření, zda *Forza Nuova* může být vnímána jako strana, která se snaží obnovit působení *Národní fašistické strany*, která v Itálii vládla v letech 1922 až 1943. Politické strany a hnutí, která se odvolávají na fašismus, musí být totiž podle ústavy rozpuštěny – tento tlak se nicméně v realitě více týkal politických projektů, ve kterých se profilovala diktátorova vnučka Alessandra MUSSOLINI, která nakonec zakotvila v řadách *Ligy*.³³

Postoj ke spiritualitě: Ve vztahu k situaci v Itálii je možné hovořit o instrumentálním vztahu stoupenců *třetí pozice* ke katolicismu, který je využíván jako kulturní symbol národní identity, nikoliv nutně jako spirituální koncept. Konkrétně *Forza Nuova* vystupuje jako *pro-life* a proti netradičním genderovým modelům, často s odkazem na tradiční katolickou morálku. Naopak *CasaPound* vykazuje sekulární až novopohanské sklony, s důrazem na „civilizační misi Říma“ a vlastenectví, namísto náboženství.

Zmínit je možné i **případ, který poněkud překvapivě spojuje situaci v Itálii a České republice**.³⁴ V lednu 2019 se v Corte di Campagna Magra, nedaleko Verony, konal koncert neofašistických skupin k 50. výročí úmrtí Jana PALACHA. Akci, na kterou se prodalo 400 vstupenek, zorganizovalo sdružení *Nomos*, napojené na *Forza Nuova*. Záštitu nad akcí převzaly místní úřady, ať už obecní nebo provinční, což opakovaně

³⁰ Italská policie zakázala pochod na Řím, který plánují extremisté. ČTK. 13. 10. 2017.

Italští neofašisté demonstrovali v Římě. 2017. ČTK. 4. 11. 2017.

V Itálii sílí neofašistické tendence. *Týden*, 7. 2. 2018. <https://1url.cz/lrLFY>

³¹ BERIZZI, Paolo. *NazItalia*. Milano: Baldini-Castoldi, 2018. ISBN 978-88-938-8075-6.

³² Ochranka pro novináře, který upozornil na Palacha a neofašisty. *Týden*. 7. 2. 2019. <https://1url.cz/7K7yL>

Italský novinář dostal ochranku kvůli Palachovi, kritizoval koncert neofašistů na jeho památku. *Lidovky.cz*. 7. 2. 2019. <https://1url.cz/drLkE>

³³ Italská policie po nepokojích na demonstraci zatkla vedení neofašistů. ČTK. 10. 10. 2021.

³⁴ Toto však není jediná vazba mezi hudební scénou krajní pravice z Itálie a Českou republikou. V autokempu Svatá Kateřina v Chotěvicích na Trutnovsku se již v červnu 2017 konala mezinárodní akce *Bohemia Excalibur Night*, kterou schválilo obecní zastupitelstvo. Do autokempu se sjely stovky účastníků, označitelných za neonacisty, včetně skupiny *Legittima Offesa*, spojená s platformou *Forza Nuova*.

Na Trutnovsko se sjedou neonacisté z celé Evropy. *Aktuálně*. 6. 6. 2017. <https://1url.cz/NK7yM>

potvrdily. Konkrétně uskupení *Bratři Itálie*, *Liga* a dvě lokální občanské iniciativy hlasovaly pro patronát.³⁵ Hlavními organizátory akce byli člen místní rady Andrea BACCIGA, který se v roce 2018 profiloval jako odpůrce práva na potrat, a předseda hnutí *Nomos* Michele MARAI, který v roce 2008 kandidoval v místních volbách za *Forza Nuova*.³⁶ Organizátoři a účastníci, spojení s *třetí pozicí*, zdůraznili roli PALACHA jako **nábožensky smýšlející osoby**, doslova mučedníka protikomunistického odboje.³⁷ Spoluorganizátorem akce byl ostatně zprvu místní katolický sbor, který k tomuto účelu původně přislíbil poskytnout divadlo *Teatro Stimate* ve Veroně. Vzhledem ke kontroverzi akce se však své účasti zřekl a musely být hledány alternativní prostory. Proti koncertu se naopak vymezili politici z České republiky a zástupci italské levice. Místní komunisté Palacha dokonce označili za vnitřního komunistického disidenta, komunistického reformátora. V souvislosti s tím BACCIGA uvedl: „Snažili se očernit koncert a hudební skupiny. Snažili se z Palacha udělat mýtus komunistického odboje... Vynaložili energii na to, aby nám divadlo nakonec neposkytlo sál. Představují přesně to, proti čemu Palach bojoval.“³⁸

Potenciál k zapojení se do politické soutěže: Sklon k zapojení se do politické soutěže je v kontextu *třetí pozice* v Itálii vnímán jako vysoký, ale jen relativně úspěšný: Platformy *Forza Nuova* a *CasaPound Italia* v lokálních, celostátních a evropských volbách bezmála vždy kandidují (usilují o kandidaturu). Těší se přitom významné mediální pozornosti (prostřednictvím násilných kampaní proti migrantům a jiným oponentům), ale ve výsledku nezískávají výrazný formální vliv (a zpravidla nedokáží překročit 3% klausuli pro vstup do parlamentu, nebo ani nedokáží shromáždit podpisy nutně pro podání kandidátky (pro parlamentní volby roku 2022 se jednalo o 36 000 podpisů, pro volby do Evropského parlamentu ještě více).³⁹ Členů obou uskupení je relativně omezené množství, i když v kontextu koronavirové situace se jejich počet přinejmenším dočasně prudce zvýšil. Konkrétně *Forza Nuova* v roce 2001 uváděla okolo 1 500 členů, roku 2018 více než 13 000.⁴⁰ *Casa Pound* uváděla po roce 2017

³⁵ Neofašistický koncert na Palachovu památku v Itálii. *Týden*. 20. 1. 2019. <https://1url.cz/2rL3n>
Italští neofašisté nakonec uctili památku Palacha na periferii města Vigasio. *iDNES.cz*. 20. 1. 2019.

Koncert neofašistů věnovaný Palachovi bude, tvrdí organizátoři. *ČTK*. 16. 1. 2019.

Koncert italských neofašistů na památku Palacha se nakonec konal na venkově. *Aktuálně*. 20. 1. 2019. <https://1url.cz/L1LIL>

Italští neofašisté nakonec koncert na památku Palacha uspořádali. *Lidovky.cz*. 20. 1. 2019. <https://1url.cz/w1LGm>

Koncert italských neofašistů na památku Palacha se nakonec konal na venkově. *Novinky.cz*. 20. 1. 2019. <https://1url.cz/x1LG7>

³⁶ LIŠKA, L. Italský novinář, který psal o Palachovi a neofašistech, dostal ochranku. *ČTK*. 7. 2. 2019.

Koncert italských neofašistů na památku Palacha se nakonec uskutečnil v improvizovaném přístřešku. *iHNed.cz*. 20. 1. 2019. <https://1url.cz/B1LIM>

³⁷ Koncert italských neofašistů na památku Palacha byl na venkově. *ČTK*. 20. 1. 2019.

Koncert neofašistů věnovaný Palachovi bude. *Týden*. 16. 1. 2019. <https://1url.cz/0rL3Y>

³⁸ Italský novinář, který psal o Palachovi a neofašistech, dostal ochranku. 2019. *iDNES.cz*. 7. 2. 2019. <https://1url.cz/E1LIK>

³⁹ Berlusconi a jeho xenofobní parta. *Týden*. 26. 2. 2018.

⁴⁰ Zavřou kina a divadla, hospody „vyženu“ hosty už v šest večer. *Blesk*. 25. 10. 2020.

V Římě demonstrovali proti opatřením. *iDNES.cz*. 25. 10. 2020. <https://1url.cz/P1LGO>
Italové protestovali proti opatřením, ta se dále zpřísní. *ČTK*. 25. 10. 2020.

okolo 20 000 členů a 250 000 sledujících na sociálních sítích. Předáci *Casa Pound* se přitom vyjádřili: „Rozrostli jsme se sami, bez pomoci médií. Ostatní strany se snaží propagovat své kandidáty, zatímco my propagujeme naše myšlenky.“⁴¹ Obě uskupení, označovaná jako *třetípoziční*, tedy *Casa Pound* (v současnosti se prezentuje jako součást širšího projektu *Italexit*, kam příznačně spadají i radikální ochránci práv zvířat a aktéři z prostředí levicového populismu) a *Forza Nuova*, i dnes tedy zůstávají aktivní, ale jejich reálný vliv je marginální. Voličská základna se orientuje na jiné aktéry, vnímané jako tradiční krajní pravici, pravicové populisty a postfašisty, jakými jsou aktuálně zejména *Liga a Bratři Itálie*.⁴²

Potenciálně mobilizující a polarizační témata: Potenciál pro celostátní mobilizaci je po linii *třetí pozice* v Itálii v institucionální rovině vnímán jako střední až nízký – ale v kulturní rovině jako vysoký. Silné mobilizační téma představovaly protesty proti karanténním opatřením, souvisejícím s covidem (2020 až 2022). Přinejmenším část veřejnosti negativně vnímala karanténní zásahy do ekonomiky a do fungování běžného života (školy, restaurace, kultura, sport a další). Do čela nespokojenců se postavili předáci *Forza Nuova*, kritizující údajnou „diktaturu zdraví“. Část demonstrantů se přitom rekrutovala z řad tradiční levice, včetně odborářů, kritizujících vývoj na trhu práce a vyžadujících finanční pomoc společností postiženým protikoronavirovými restrikcemi.

Sklony k násilným projevům: *Forza Nuova* a *Casa Pound Italia* jsou opakovaně spojovány s útoky na bezpečnostní složky, názorové oponenty – zejména levicové aktivisty (studenty), imigranty či novináře. Členové obou uskupení bývají nezdůvodněně obviňováni z neuposlechnutí pokynů bezpečnostních složek a ničení majetku.⁴³ Konkrétně *Forza Nuova* byla po většinu své existence spojována se snahami o vyvolání násilných incidentů – například v roce 2001, během summitu G8 v Janově. Policejní dokumenty hovořily o plánech narušit klidný průběh protestů – zde bylo snahou zahájit akci, kdy by skupina bojovníků vyvolala mezi antiglobalisty chaos a zaútočila na policisty.⁴⁴ Obě platformy se rovněž v maximální míře snažily využívat potenciál demonstrací (pochody, akty vandalismu, ale i vysloveně násilné akce) během koronavirové situace (s důrazem na protesty okolo zavádění tzv. covid pasu neboli covidového certifikátu (osvědčení o očkování proti covid-19 či o prodělání nemoci nejvýše před šesti měsíci) jako podmínky k možné přítomnosti na pracovišti po 15. říjnu 2021 – již předtím byl tento doklad třeba ke vstupu do kin, divadel, restaurací). Jednalo se o akce v Římě, Miláně, Neapoli i jiných obcích. Došlo i k útoku na sídlo odborové centrály v Římě (odbory byly označeny za komplice zavádění protikoronavirových opatření). Při akcích došlo ke zranění policistů a zatčení některých členů, včetně vedení uskupení, Roberta FIOREHO a šéfa římské buňky Giuliana CASTELLINIHO nevyjímaje. Policie použila proti nejnásilnější části demonstrantů vodní děla a slzný plyn.⁴⁵ Představitelé *Forza Nuova* v říjnu 2021 vydali prohlášení,

⁴¹ V Itálii sílí neofašistické tendence. *Týden*. 7. 2. 2018. <https://1url.cz/IrLFY>

⁴² Italové v neděli volí, dnes se konají poslední velké mítinky. *ČTK*. 2. 3. 2018.

⁴³ Při protestech proti ultrapravici v Bologni zůstali čtyři zranění. *ČTK*. 16. 2. 2018.

⁴⁴ Budoucnost už není, co bývala. *Právo*. 2. 11. 2001.

Policie znala před G8 plány provokatérů. *Mladá fronta DNES*. 27. 7. 2001.

⁴⁵ Italové se bouří proti covid pasům. *Lidové noviny*. 11. 10. 2021.

podle něhož střetů nelitují. „Lidová revoluce se nezastaví, dokud nebudou covidové pasy definitivně zrušeny. Ať už s námi, nebo bez nás“.⁴⁶

Je to přitom obecně odlišný přístup, než jaký razí větší a politicky a volebně úspěšnější projekty. Konkrétně *Liga a Bratři Itálie* – i když vůči proticovidovým opatřením vystupovali značně kriticky, zároveň odsuzovaly právě násilná vystoupení členů *Forza Nuova* a *Casa Pound Italia* (ve fyzickém světě i v kyberprostoru).

Nepřehlédnutelný je také případ, kdy policie v Itálii zabavila v roce 2019 v několika městech na severu země při zátahu proti krajně pravicovým extremistům zbraně, včetně nejnovějších modelů automatických útočných pušek a rakety vzduch-vzduch. Zatčení byli tři muži. Zátah byl výsledkem vyšetřování zaměřeného na občany, kteří bojovali na Donbase. Jeden ze zatčených, bývalý celník Fabio DEL BERGIOLO (který v roce 2001 kandidoval do Senátu za *Forza Nuova*), se pokoušel prodat raketu francouzské výroby za 470 000 eur (přes 12 milionů korun). Zájem projevil úředník nejmenované země, který však požadoval související dokumentaci. Raketa pocházela z vybavení armády Kataru, která oznámila, že raketu před asi 25 lety odprodala v rámci rozsáhlejšího zbrojního kontraktu. Kupcem byl stát, jehož jméno uvedeno nebylo. Podle policie byla raketa funkční, i když bez nálože.⁴⁷

Postoj k Ruské federaci: V případě Itálie lze u části sledovaných aktérů identifikovat relativně výraznější míru deklarovaných sympatií k Ruské federaci, a to zejména v rovině geopolitických představ a kulturně-civilizačních narativů. Tato země je v těchto diskurzích někdy prezentována jako alternativa k liberálně-demokratickému modelu Západu nebo jako aktér usilující o posílení multipolárního uspořádání mezinárodního systému.⁴⁸ Současně je však tento vztah vnitřně diferencovaný a nelze jej zobecňovat na celé spektrum sledovaných subjektů; vedle vstřícnějších postojů se objevují i rezervované či kritické pozice. Na základě dostupných informací zůstávají empirické doklady o přímém organizačním či finančním propojení omezené. Vhodnější je proto interpretovat tyto tendence spíše jako projev ideové afinity nebo tematické

Italská policie po nepokojích na demonstraci zatkla vedení neofašistů. *Aktuálně*. 10. 10. 2021. <https://1url.cz/x1LGU>

Bouřlivé protesty a zatýkání v Římě. *Blesk*. 11. 10. 2021. <https://1url.cz/71LGx>

Silné protesty a zatýkání v Římě. *Blesk*. 11. 10. 2021. <https://1url.cz/B1LG8>

⁴⁶ Italové protestovali proti opatřením, ta se dále zpřísní. *ČTK*. 25. 10. 2020.

Německo má rekordní počet nově nakažených. *Denik.cz*. 28. 10. 2020. <https://1url.cz/Y1LGN>

V Římě demonstrovali proti opatřením. *iDNES.cz*. 25. 10. 2020. <https://1url.cz/P1LGO>

Proti covidovým opatřením protestují lidé v Evropě už od loňského léta. *ČTK*. 21. 11. 2021. Evropa před lockdownem? *Mladá fronta DNES*. 29. 10. 2020.

V Itálii pokračovaly demonstrace proti koronavirovým opatřením. *ČTK*. 28. 10. 2020.

Těžkooděnci, světlice a vodní děla. Část Italů má po krk zpřísněných opatření proti covidu. *Blesk*, 28. 10. 2020. <https://1url.cz/qJHs0>

V Ženevě se protestovalo proti covidovým restrikcím, v Římě proti očkování. *ČTK*. 9. 10. 2021. <https://1url.cz/U1LGX>

Police v Římě zatýkala. *Blesk.cz*. 11. 10. 2021. <https://1url.cz/FJHBV>

Italská policie po nepokojích na demonstraci zatkla vedení neofašistů. *Aktuálně*. 10. 10. 2021. <https://1url.cz/x1LGU>

Tisíce Italů protestovaly proti covid pasu. *Seznam zprávy*. 11. 10. 2021. <https://1url.cz/3rLFn>

⁴⁷ Raketu zabavenou v Itálii prodala před 25 lety katarská armáda. *ČTK*. 17. 7. 2019.

⁴⁸ Varšava duněla nacionalismem. *Týden*. 18. 11. 2019.

konvergence v rámci širšího evropského politického a mediálního prostoru než jako jednoznačně doloženou formu systematické spolupráce. Tyto projevy je třeba vnímat v kontextu širší ideologické orientace těchto subjektů a nikoli jako důkaz přímé koordinace. Určité prvky tematického překryvu lze pozorovat i u dalších politických aktérů napříč ideologickým spektrem. V odborné i mediální debatě bývají v této souvislosti zmiňovány například *Hnutí pěti hvězd (Movimento 5 Stelle)* či *Liga*, přičemž jejich postoje k Ruské federaci prošly v čase vývojem a nelze je chápat jako jednotné. Odlišnou pozici zauímají například Bratři Itálie, zejména v případě současné předsedkyně vlády MELONIOVÉ. Avšak i v rámci tohoto subjektu existuje názorová pluralita a jednotliví představitelé, jako například ministr obrany Guido CROSETTO, vyjadřovali v minulosti postoje, které jsou interpretovány různými způsoby. Specifickou dimenzi představuje zapojení jednotlivců z Itálie do konfliktu na východní Ukrajině po roce 2014. Dostupné informace naznačují, že se na obou stranách konfliktu účastnili i jedinci spojovaní s krajně pravicovými či antisystémovými scénami. Tyto případy vedly k reakci italských orgánů činných v trestním řízení a k vyšetřování možného porušení právních předpisů, zejména v souvislosti s nelegální účastí v ozbrojeném konfliktu. Zároveň je třeba zdůraznit, že motivace těchto osob byly různorodé a nelze je redukovat na jednotný ideologický rámeček.⁴⁹

Dílčí shrnutí: Pokud na tomto místě shrneme situaci v rámci Itálie, je možné konstatovat, že *třetí pozice* je v rámci státu svého druhu „ponornou řekou“. Tato nálepka byla nezdědka používána, aby se konkrétní osoba nebo organizace vymanila z označení za fašistickou. V poslední době však společenská tolerance vůči fašismu v Itálii značně stoupla. Na vrcholu pozornosti byl tento proud v roce 2021, kdy se stěžejní platforma *Forza Nuova* prezentovala jako bojovník proti s koronavirem souvisejícími omezeními (a současně prezentovala své prokatolické a zároveň prokremelské postoje). Související potenciál (včetně volebního) však záhy „vytunelovala“ jiná uskupení, jako třeba *Casa Pound Italia*. Ale ani tento posun nebyl trvalý a související elektorát se dále přelil, zejména směrem ke straně *Bratři Itálie*, nejúspěšnější formaci parlamentních voleb v roce 2022.

Případová studie č. 3: Francie

Milníky vývoje a indikativní charakteristiky jevu: V roce 1968 byly položeny základy platformy, jejíž název lze překládat jako *Skupina pro obranu Unie (Groupe Union Défense, GUD)*. Tato platforma s přestávkami existuje dodnes, přičemž se prezentuje jako „studentská“ nacionalistická, anti-levicová – ale zároveň sociální, antiamerická, anti-sionistická (antisemitská) avšak nikoli ve všech etapách rasistická platforma, vymazující se i proti sexuálním menšinám. Někteří její členové se hlásí k novopohanství. S ohledem na velmi neformální povahu tohoto uskupení není snadné hovořit o jeho řazení mezi *třetí pozici*.⁵⁰ Spíše zaznívá charakteristika skupiny jako „krajně pravicových militantů inspirovaných rétorikou Ernesta „Che“ GUEVARY“.

⁴⁹ Policie zabavila italským krajně pravicovým extremistům, kteří bojovali na Ukrajině, raketu vzduch-vzduch. *iHNed.cz*. 15. 7. 2019. <https://1url.cz/71LlJ>

Policie zabavila italským extremistům raketu vzduch-vzduch. *ČTK*. 15. 7. 2019.

⁵⁰ LEBOURG, Nicolas. L'Odyssee des Rats noirs: voyage au coeur du GUD. *Fragments sur les Temps Présents*. 6. 2. 2010. <https://1url.cz/sjwbv>

Doba 60. a 70. let XX. století byla ve Francii ve znamení vzniku tzv. *Nové pravice* (*Nouvelle Droite*). Vlajkovou lodí konceptu byl a je think-tank **Skupina pro výzkum a studie evropské civilizace** (*Groupement de recherche et d'études pour la civilisation européenne*, dále jen **GRECE**), založený roku 1969. Tato platforma vlastně definovala ideologii *třetí pozice* (odmítání kapitalismu i marxismu, etno-pluralismus), platnou i v řadě jiných států. Uskupení samo sebe definuje jako „politicko-myšlenkovou skupinu“, sdružující „několik desítek intelektuálů“. Sídlem platformy je Paříž. Platforma je údajně financována výhradně ze soukromých zdrojů svých členů a příznivců.⁵¹ Stěžejní osobností *GRECE* je spisovatel a žurnalista Alain de BENOIST (ročník 1943, nezřídka publikující pod pseudonymem Robert De HERTE), jeden z nejviditelnějších aktérů *třetí pozice* ve Francii i Německu.⁵² De BENOIST zastává mimo jiné postoje, srovnávající de-globalizaci, anti-kapitalismus a anti-amerikanismus s anti-kolonialismem. Liberálně-levicoví kritici de BENOISTA označují jako tvůrce nového kulturního fašismu. Od 80. let XX. století se de BENOIST začal zajímat o problematiku tzv. třetího světa a začal se vyjadřovat silně protiamericky. Poté z *GRECE* odešla řada významných členů jako Guillaume FAYE nebo Pierre VIAL,⁵³ (který následně načas vstoupil do *Národní fronty*). *GRECE* se ve svém úsilí snaží vycházet z myšlenek autorů (označovaných v rámci této subkultury jako „předchůdci“) jako Carl SCHMITT,⁵⁴ Julien FREUND,⁵⁵ Vilfredo PARETO,⁵⁶ Ernst JÜNGER, Oswald SPENGLER,⁵⁷ Julius

⁵¹ Groupement de recherche et d'études pour la civilisation européenne. *Metapedia*. <http://cs.metapedia.org/wiki/GRECE>

Les Grecs; La revue Nouvelle Ecole. 2009. *Éléments*. <http://www.revue-elements.com/nouvelle-ecole-Les-Grecs-philosophie-indo-europeens.html>

⁵² de BENOIST, Alain. 2011. Jak prolomit kulturní hegemonii Spojených států amerických. *Náš směr*. 25. 8. 2011. <https://1url.cz/7JcUv>

de BENOIST, Alain; CHAMPETIER, Charles. *Manifesto for a European Renaissance*. Budapest: Arktos Media, 2012. ISBN 978-39-562-1123-2. <https://1url.cz/gJcUX>

Alain de Benoist. *Apple Books*. <https://1url.cz/2JeXY>

Syn Evropy – Rozhovor s Alainem de Benoist. *Délský potápěč*. 23. 3. 2018. <https://deliandiver.org/tag/charles-champetier>

Les Amis de la Culture Européenne. <http://www.editions-ace.com/>

Les Amis d'Alain de Benoist. <http://www.alaindebenoist.com>

⁵³ Ročník 1942, aktivní rovněž v platformě *Terre et Peuple*.

⁵⁴ Žil mezi lety 1888 a 1985. Ústavní právník v Německu. Jeden z teoretiků „nového absolutismu“ (navazující na vize Thomase HOBBESE). Ideově polemizoval s nacismem.

Carl Schmitt. *Centrum pro studium demokracie a kultury*. <https://1url.cz/MJY6d>

⁵⁵ Žil mezi lety 1921 až 1993. Rodák z Alsaska. Vysokoškolský učitel na Sorbonně. Badatel v oblasti sociologie politiky. Polemizoval s teoretiky liberální demokracie.

Julien Freund. *Book Depository*. <https://1url.cz/YJcUC>

LE-BOT, Jean-Michel. Julien Freund and the Essence of the Political, a “Mediationist” Reading. *Tétralogiques*. N°20, 2015. <https://1url.cz/GJcUP>

⁵⁶ Žil mezi lety 1848 až 1923. Ve Švýcarsku působící ekonom a teoretik politiky, spojovaný s takzvanou „teorií elit“, do značné míry deformovanou po linii italského fašismu.

Vilfredo Pareto. *Dům financí*. 28. II. 2008. <https://1url.cz/vJcUb>

⁵⁷ Žil mezi lety 1880 až 1936, v Německu působící konzervativní myslitel, propagátor sociálního darwinismu a učení Friedricha NIETZSCHEHO. Inklinoval k mussoliniovskému fašismu a vystupoval proti nacismu (který, stejně jako bolševismus označil za největší zlo XX. století).

PFEIFER, A. Oswald Spengler. *Modernism Lab*.

<https://campuspress.yale.edu/modernismlab/oswald-spengler/>

EVOLA, Louis ROUGIER⁵⁸ nebo Hans EYSENCK.⁵⁹ Okolo roku 1970 se ke GRECE hlásilo údajně ne méně než 4 000 příznivců. Z konkrétních osob, které se v rámci platformy angažovaly a angažují, jmenujme tyto: Jean Dominique VENNÉR,⁶⁰ Charles CHAMPETIER,⁶¹ Jean-Claude JACQUARD⁶² (předseda v období 1992 až 2013), Jacques MARLAUD (předseda mezi lety 1987 až 1991),⁶³ Michel D'URANCE⁶⁴ a Maurice ROLLET.⁶⁵ Po roce 2013 (do současnosti) je jako předseda platformy uváděn žurnalista Michel THIBAUT.⁶⁶ V roce 1978 řada členů GRECE vstoupila do redakce časopisu *Le Figaro*,⁶⁷ který začal vydávat novinář a okultista Louis PAUWELS (1920 až 1997).⁶⁸ Ten se do širšího povědomí zřejmě nejvíce zapsal roku 1960 jako spoluautor pseudomystického díla *Jitro kouzelníků*, což je do značné míry syntéza prací jiných autorů (citace tvoří celé stránky). Kouzelníky se rozumí různé formy zasvěcenců, alchymistů či „nadřazenců“ o kterých nelze podle autorů vyloučit, že již nyní zásadním způsobem ovlivňují chod světa. Spoluautorem díla je Yakov BERGER

⁵⁸ Žil mezi lety 1889 až 1982. Filozof a sociolog, přesvědčený o etické/mentální nadřazenosti Západu nad jinými kulturami, zejména pokud by se odvrhla etická slupka křesťanství.

DENORD, François. Aux origines du neo-liberalisme en France Louis Rougier et le Colloque Walter Lippmann de 1938. *Le Mouvement social*. 2001, April. <https://1url.cz/VrpJX>

⁵⁹ Psycholog, žijící mezi lety 1916 až 1997. S ohledem na norimberské zákony přesídlila jeho rodina z Německa do Francie a později do Spojeného království.

Hans Jürgen Eysenck. *Psychoweb.cz*. <https://1url.cz/8rLk7>

⁶⁰ Ročník 1935, specialista na evropskou vojenskou historii. Ostře vystupoval proti komunistickým myšlenkám ve Francii (včetně účasti na zničení kanceláří Komunistické strany Francie v roce 1956 v kontextu sovětské invaze do Maďarska). Roku 2013 spáchal sebevraždu v katedrále Notre Dame.

CAMUS, Jean-Yves. Dominique Venner a smrt. *Délský potápěč*. 21. 5. 2019.

<https://deliandiver.org/2019/05/dominique-venner-a-smrt.html>

⁶¹ Ročník 1968. Vystupoval proti angažmá Severoatlantické aliance v Kosovu. V současnosti publikuje eseje v oblasti sociologie (včetně kritiky „přílišné modernizace“).

Charles Champetier. *LinkedIn*. <https://1url.cz/8JcUm>

⁶² Svého času vysokoškolský učitel na Sorbonně.

Jean-Claude Jacquard. *Copains d'avant*. <https://1url.cz/dJonx>

Jean-Claude Jacquard. *Metapedia*. <https://1url.cz/NJonA>

⁶³ Ročník 1944, rodák z Francouzského Alžírka. Stoupenec řady konspiračních teorií, například v souvislosti s incidenty ze dne 11. září 2001.

Jacques Marlaud. *Babelio*. <https://1url.cz/JJonm>

Jacques Marland. *Abe Books*. <https://1url.cz/QJony>

⁶⁴ Bývalý šéfredaktor listu *Éléments*.

Michel D'urance. *L'Harmattan*. <https://1url.cz/KJon7>

⁶⁵ Žil mezi lety 1933 až 2014. Básník, stylizující se do role pokračovatele předkřesťanských bardů na území Francie.

Maurice Rollet. *Wikiwand*. <https://1url.cz/RJo6t>

CAMUS, Jean-Yves. Maurice Rollet est mort. *Fragments sur les Temps Présents*. 22. 1. 2014. <https://1url.cz/VJo6L>

⁶⁶ Cartouches. *Metapedia*. <https://fr.metapedia.org/wiki/Cartouches>

⁶⁷ GRECE si na tento časopis uchovalo silný vliv až do roku 1981. Dnes je tento list chápán jako spíše liberální nebo sociálně-konzervativní.

⁶⁸ BOULAY, Anne. Louis Pauwels: Figaro-ci, dérapages-là. Le fondateur du Figaro Magazine est mort hier à 76 ans. *Liberation*. 29. 1. 1997. <https://1url.cz/JrpJ5>

Louis Pauwels. *BookNode*. <https://1url.cz/PJcUy>

Jitro kouzelníků. *Databáze knih*. <https://1url.cz/FJcU7>

(Jacques BERGIER), přírodovědec, Žid původem z Oděsy. PAUWELS tedy zřejmě v této době netrpěl antisemitskými resentimenty, tolik typickými pro řadu členů GRECE. PAUWELSŮV rozchod s GRECE nicméně spíše souvisel k jeho obratem ke katolicismu. Řada představitelů platformy (i někdejší předseda Henry DE LESQUEN) se od jakéhokoli spojování s GRECE postupem času distancovala.⁶⁹ Názorové výstupy GRECE je možné charakterizovat jako eklektické systémy („metapolitiku“, tedy střechový či holistický koncept, překlenující zavedené, respektive parciální politicko-společenské postoje) vycházející jak z liberalismu, nacionalismu, tak i komunismu. GRECE odmítá individualismus a lidskou rovnost (mýtus rovnostářství). GRECE se zabývá se především tématy jako kultura, identita, rasismus a antirasismus, náboženství, biologie, ekonomika apod. Přitom se vymezuje proti tradičnímu nacionalismu, konzervativismu a vystupuje rovněž protikřesťansky. GRECE od svého založení pořádá celou řadu konferencí a seminářů (v Paříži i jinde), k mnoha neortodoxním a alternativním tématům, jako „germánské a jiné předkřesťanské mýty“,⁷⁰ „otázky hodnot“, „kdo ovládá média?“, „mravnost včera, dnes a zítra“, „co je to elita?“ nebo „iluze rovnosti“. GRECE každý rok (okolo letního slunovratu) pořádá *Letní školu slunce*, kde se v rámci kulatých stolů 500 až 1 000 osob zabývá „palčivými otázkami evropské identity“ (samostatně nebo ve spolupráci se spřízněnými uskupeními, jako je *Styčný výbor důstojníků a poddůstojníků v záloze (Comité de liaison des officiers et sous-officiers de réserve, CLOSOR)* atd.⁷¹ V posledních letech GRECE rozvíjí myšlenku jednotné Evropy založené na regionech (viz například vize oddělení „Severu“ – Padanie – od zbytku Itálie) a komunitách (*Fédéralisme grand-européen*).⁷² Kampaně oponentů a kritiků GRECE pronásledují dodnes. Jejich dopadem je často vytlačení příznivců GRECE z redakcí řady establishmentových listů, kde se někteří na dlouhou dobu uchytili, nebo naopak distancování se určitých členů nebo příznivců od GRECE (aby se vyhnuli ostrakizaci a vypuzení z vysokých škol, redakcí či úřadů, kde působili).⁷³ Zároveň v této souvislosti zaznívá, že GRECE je pouze volný myšlenkový okruh, bez kolektivního vědomí, a že zde sdružení nonkonformní intelektuálové mohou zastávat značně odlišná stanoviska.

Dalším významným projektem *třetí pozice* ve Francii (s přesahy do Německa i jinam) jsou po roce 1980 tzv. **Thule semináře** (přímo inspirované a personálně

⁶⁹ Boss of French Far-Right Radio Station Fined for Racist Incitement. *European Jewish Congress*. 26. 1. 2017. <https://1url.cz/JJcfl>

PAUCHARD, Yannick. Le polémiste français Henry de Lesquen de retour à la case justice vaudoise. *Le Temps*. 20. 11. 2023. <https://1url.cz/iJcGr>

LAUGHAND, John. Rest in Peace Yvan Blot (1948-2018). *European Conservative*. 1. 1. 2019. <https://dokumen.pub/the-european-conservative-summer-and-fall-2019.html>

⁷⁰ de BENOIST se vyjádřil v tom smyslu, že se rozhodně nejedná o snahy pořádat druidské rituály ve stylu *New Age*, ale o to pochopit vlastní historii a respektovat ji.

⁷¹ Společnost byla založena v dubnu 1975, s cílem „prosazovat armádní zájmy“ a „smířit národ s armádou“. V čele stál do roku 1976 Philip CONRADA, pak Eric ST. LEGER (spolupracovník *Circle Clausewitz*, sdružující aktivní důstojníky, příznivce GRECE). BAR-ON, Tamir. *Where Have All The Fascists Gone?* London: Routledge, 2016. ISBN 978-13-518-7313-0.

⁷² SPEKTOROWSKI, Alberto. Regionalism and the Right: The Case of France. *The Political Quarterly*. Vol. 71, 2000, p. 352. <https://1url.cz/ZJY8j>

⁷³ LAUGHAND, John. Yvan Blot (1948-2018). *European Conservative*. 1. 1. 2019. <https://europeanconservative.com/2019/01/yvan-blot-1948-2018/>

propojené s aktivitami GRECE). Jejich koordinátorem je Pierre KREBS (rodák z Alžíru, ročník 1946 nebo 1948, podle různých údajů), Vystudovaný právník, novinář, sociolog, historik, lingvista a filozof patří v dnešní Francii mezi nejslyšitelnější krajně pravicové publicisty a spisovatele.⁷⁴ V roce 1967 se KREBSOVY cesty prořaly s krajně pravicovou stranou *Evropské shromáždění pro svobodu (Rassemblement européen de la Liberté, REL)*. KREBS se záhy stal redaktorem stranického listu *Europe*. Roku 1968 se propracoval do pozice předsedy strany, odpovědného zároveň za styk s veřejností. Roku 1980 pak stál (spolu s Wigbertem GRABERTEM⁷⁵) právě u zrodu *Thule seminářů*.⁷⁶ Ve stejné době Spolkový úřad pro ochranu ústavy (Německo) *Thule semináře* označil za „ideologickou kovárnu pravicových extremistů v Hesensku“. Do posluchačů se zde projektovaly vize budování Evropy na základě národů, odmítání míšení ras a hlásání postojů, blízkých rasismu, antisemitismu, stejně jako odmítání žido-křesťanského dědictví a rovnosti osob – a v neposlední řadě snahy o vzkříšení novopohanství.⁷⁷ S projektem je spojen časopis *Elemente*.⁷⁸ Jeho šéfredaktorem je přímo KREBS, mezi stěžejní přispěvatelé patřili Alain de BENOIST (viz GRECE), Guillaume FAYE, Julien FREUND,⁷⁹ Herbert SCHWEIGER⁸⁰ nebo Sigrid HUNKE.⁸¹ Většinou jsou to (nebo byli – FREUND, SCHWEIGER a HUNKE již zemřeli) spíše starší autoři, balancující na pomezí mezi extremismem a akceptovatelnou vědou či

⁷⁴ MANTINO, Susanne. *Die ‚Neue Rechte‘ in der ‚Grauzone‘ zwischen Rechtsextremismus und Konservatismus*. Frankfurt am Main; Berlin; Bern: Lang Verlag, 1992. ISBN 978-36-314-4780-2.

CREMET, Jean; KREBS, Felix; SPEIT, Andreas. *Jenseits des Nationalismus. Ideologische Grenzgänger der ‚Neuen Rechten‘*. Münster; Hamburg: Unrast Verlag, 1999. ISBN 978-39-283-0094-6.

⁷⁵ Aktivní i jako provozovatel krajně pravicového nakladatelství.

Grabert: Ein extrem rechter Verlag. *Geschichtswerkstatt Tübingen*. Dostupné z:

http://www.geschichtswerkstatt-tuebingen.de/grabert_ein_extrem_rechter_verlag

KREBS, Pierre. *Die europäische Wiedergeburt: Aufruf zur Selbstbesinnung*. Tübingen: Grabert Verlag, 1982. ISBN 978-38-784-7061-8.

⁷⁶ Logo Thule seminářů – zkratku TS převzala i oděvní značka Thor Steinar.

Anabáze fenoménu T. S. *Bratrství.net*. 27. 5. 2011. <http://bratrstvi.net/2011/05/27/anabaze-fenomenu-t-s/>

HELLER, Friedrich Paul; MAEGERLE, Anton. *Thule. Vom völkischen Okkultismus bis zur Neuen Rechten*. Stuttgart: Schmetterling Verlag, 1995. <http://en.metapedia.org/wiki/thule-seminar>

Thule Seminar. http://www.thule-seminar.org/inhalt_referenz.htm

⁷⁷ KREBS, Pierre et al. *Das unvergängliche Erbe: Alternativen zum Prinzip der Gleichheit*. Tübingen: Grabert Verlag, 1981. ISBN 978-38-784-7051-9. <https://1url.cz/mJcUs>

KREBS, Pierre. *Die europäische Wiedergeburt: Aufruf zur Selbstbesinnung*. Tübingen: Grabert Verlag, 1982. ISBN 978-38-784-7061-8.

https://openlibrary.org/authors/OL1372349A/Pierre_Krebs

KREBS, Pierre. *Im Kampf um das Wesen*. Horn: Burkhart Weecke, 1982. ISBN 978-38-808-0190-5.

Pierre Krebs. *Deutsche Digitale Bibliothek*. <https://1url.cz/bJcUD>

FRANÇOIS, Stéphane. *Les Néo-paganismes et la Nouvelle Droite (1980-2006)*. Lille: Université du Droit et de la Santé, 2005. <https://1url.cz/6JYnK>

⁷⁸ KREBS, Pierre. Das ewig rollende Rad des Ethnos. *SCRIBD*. <https://1url.cz/TJY6P>

⁷⁹ FREUND, Julien. *Book Depository*. <https://1url.cz/YJcUC>

⁸⁰ Poslední pozdrav Herbertu Schweigerovi. *Národní odpor*. 12. 7. 2011. <https://1url.cz/vjcui>

⁸¹ HUNKE, Sigrid. *Book Depository*. <https://1url.cz/PJcUS>

žurnalistikou (operující s konspirativními teoriemi, novopohanstvím či neotřelými sociologickými pohledy). Roku 2003 KREBS navíc založil vydavatelství *Editio de Facto*, zaměřující se na „politicky menšinové myšlenkové proudy“.⁸²

Popis související situace ve Francii by nebyl úplný bez zmínky o další platformě, nazývané **Lidé a země** (*Terre et Peuple*). Organizace byla založena na přelomu let 1994 a 1995. Zakladateli byli Pierre VIAL, Bordon CHRISTOPHE a Pierre GIGLIO, nespokojení s jinými platformami v prostoru *Nové pravice*. Mezi členy a příznivce této platformy patřili či patří například Jean-Claude VALLA,⁸³ Jean MABIRE,⁸⁴ Hervé RYSSSEN⁸⁵ (který je kritický k některým postojům asociace), Guillaume FAYE⁸⁶ (okolo roku 2000 se s uskupením ideově rozešel), Gabriele ADINOLFI,⁸⁷ Pierre KREBS,

⁸² KREBS, Pierre. *Netz gegen Nazis*. <https://1url.cz/oJcUj>
Editio de Facto. <http://www.editio-defacto.de/>

⁸³ Žil mezi lety 1944 až 2010, čelný redaktor listu Figaro. Aktivní v řadě nonkonformních „myšlenkových“ platformách. Zabyval se často vlivem (tyranií) médií na společnost. VALLA, J-C. Un exemple de tyrannie médiatique: La normalisation du Figaro Magazine. *Polemia*. 27. 10. 2006. <https://1url.cz/2Jcfr>

⁸⁴ Žil mezi lety 1927 a 2006. Spisovatel a novinář, zaměřený zejména na otázky II. světové války. Ve svých dílech značně nekriticky hodnotil roli jednotek SS, které chápal jako pokračovatele vikingského dědictví a „světlohoše“ árijské civilizace (zejména na východní frontě). Oženil se s Katherine HENTIC, odbornicí na středověkou mytologii. Svým dětem dali pro Francii netradiční jména Halvard, Nordahl a Ingrid.

Jean Mabire. http://www.jean-mabire.com/jean_mabire/bienvenue.html

⁸⁵ Ročník 1967, někdejší komunista, autor řady děl, „demaskujících“ údajnou židovskou kolektivní strategii. Za svá prohlášení byl opakovaně pokutován.
Hervé Ryssen. <http://herveryssen.hautetfort.com/>

⁸⁶ Ročník 1949, zemřel roku 2019. Dlouhou dobu byl aktivním novinářem (*Le Figaro* a další listy) a pokoušel se o vstup do politiky. Jeho stěžejní postulát operuje s extrémní vizí střetu kultur a neudržitelnosti současné otevřené západní společnosti tváří tvář Islámu (kterému západní společnost, pokud se rychle nezmobilizuje, a bude ukolébána rasovým pluralismem a konzumem, podle jeho názoru zřejmě záhy podlehne). Ostře se vymezuje vůči tzv. anti-sionistům, které nazývá přísluhovači islámu. Bývá (na rozdíl od většiny osob, řazených do *nové pravice*) proto hostem řady akcí, pořádaných v Izraeli. Fayeho dílo *Zač bojujeme* bývá označováno jako kniha sepsaná pro následovníky velkých buditelů, pro lidi, které sice dnešní realita trápí, ale kteří zároveň věří, že Evropa stále ještě disponuje prostředky a možnostmi, které ji mohou obrodit.

KAISER, K. Kdo je Guillaume Faye? *Národní myšlenka*. 18. 11. 2007.

http://cz.altermedia.info/ze-zahranici/kdo-je-guillaume-faye_3719.html

FAYE, Guillaume. *Why We Fight: Manifesto of the European Resistance*. London: Arktos Media, 2011. ISBN 978-19-071-6618-1.

FAYE, Guillaume. *Dělský potápěč*. <https://deliandiver.org/tag/guillaume-faye>

FAYE, Guillaume. *Arktos*. <https://arktos.com/people/guillaume-faye/>

⁸⁷ Ročník 1954, žil převážně v Itálii. Snaží se dle svých slov hledat a skloubit „pozitiva“ Che Guevary (údajný lidský rozměr komunismu) a Mussoliniho.

Gabriele Adinolfi. <http://www.gabrieleadinolfi.it/>

Robert DUN,⁸⁸ Robert STEUCKERS⁸⁹ a další. Výsledný ideologický mix obsahuje prvky, jakými jsou důraz na lokální identitu či novopohanství (s přímým odkazem na keltské dědictví Francie). Členové konají „výzkum“ pohanských kořenů Evropy (včetně přednášek a tematických výletů na místa vykopávek). Platforma mezi lety 1999 a 2021 vydávala stejnojmenný čtvrtletník (*Terre et Peuple*, ISSN 1253-6105), věnovaný tématům „politiky, kultury, ekonomiky, identity, evropského nacionalismu a geopolitiky“.

Jako další příklad konceptu *třetí pozice* ve Francii bývá uváděna anti-establishmentová (protimarxistická, antisionistická a antiamerická) skupina **Třetí cesta** (*Troisième Voie*), existující mezi lety 1985 až 1991. Jejím předákem byl Jean-Gilles MALLIARAKIS (ročník 1944). Až na malé množství radikálů⁹⁰ se související členská základna časem přesunula směrem k **Národní frontě** (*Front National*), respektive dnes k platformě **Národní sdružení** (*Rassemblement National*).⁹¹

Další osoby řazené ke *třetí pozici* ve Francii se primárně identifikují jako stoupeneci **identitárního hnutí** (*Generation Identitaire; Bloc Identitaire*), které bylo sice roku 2021 úřady ve Francii zakázáno pro případy šíření nenávisti a ohrožení veřejného pořádku – což se však s ohledem na amorfni povahu tohoto konceptu jen obtížně odrazí v realitě.⁹²

Vztah k tradičním atributům extrémní pravice: Koncept *třetí pozice* ve Francii je možné charakterizovat rétorickým odmítnutím klasického neonacismu a rasismu – namísto toho je přednost dáвана konceptu etno-pluralismu (každý národ disponuje právem na vlastní kulturní prostor, bez vzájemného mísení; a to včetně diaspor). Pod povrchem nicméně přetrvává xenofobní a autoritářský obsah, včetně využívání

⁸⁸ Pseudonym osoby pravým jménem Maurice MARTIN (1920 až 2002). Prošel jak prosocialistickými interbrigádami, tak divizí SS Charlemagne a strávil rok ve vězení za kolaboraci. Je stoupenecem „vůdcovského principu“ bez nacionalistických rekvizit (kdy národy v rámci bílé rasy chápe jen jako umělé konstrukty).

Les Amis de la Culture Européenne. <http://www.editions-ace.com/>

⁸⁹ Ročník 1956, v Belgii žijící stoupenec platformy. Stoupenec „paneurovského anti-kapitalismu“. Profesí tlumočnick, chtěl naoktrojovanou výukou mnoha jazyků na základních školách napomoci stírání nacionálních resentimentů. S obavami sledoval západní podporu „arabským revolucím“, které chápe jako předeheru muslimské invaze do Evropy.

STEUCKERS, Robert. Moldavie, la virgule euro-russe. *Euro-Synergies*. 24. 9. 2019.

<https://1url.cz/crdoi>

⁹⁰ Christian BOUCHET, ročník 1955, se postupně rovněž začlenil do řad *Národní fronty*, nicméně se profiluje jako svého druhu intelektuál, propagující, například, spolupráci evropské krajní pravice a radikálních islamistů.

L'Insolent. <https://www.insolent.fr/>

BOUCHET, Christian. *Bibliothèque François-Mitterrand Data*.

https://data.bnf.fr/13622122/christian_bouchet/

⁹¹ ROSENFELD, Alvin H. et al. *Contending with Antisemitism in a Rapidly Changing Political Climate*. Bloomington: Indiana University Press, 2021. <https://1url.cz/F1LG0>

⁹² ALGAZY, Joseph. *L'extrême droite en France de 1965 à 1984*, Paris: L'Harmattan, 2000. ISBN 978-27-384-0229-5.

MILZA, Pierre. *L'Europe en chemise noire. Les extrêmes droites en Europe de 1945 a aujourd'hui*. Paris: Fayard, 2002. ISBN 978-22-136-1343-7.

TAGUIEFF, Pierre André. *Sur la Nouvelle Droite. Jalons d'une analyse critique*. Paris: Galilée, "Descartes et Cie", 1994. ISBN 978-29-103-0102-8. <https://1url.cz/oJY67>

pojmu jako „záchrana evropské identity“ nebo „obrana civilizace“.⁹³ Kritizována byla a je symbolika *GRECE*, *Thule seminářů* a podobně zaměřené skupiny *Klub orloje* (*Club de l'Horloge*), vycházející z run nebo symbolů Třetí říše. V souvislosti se zmíněnou platformou *GRECE*, například, rezonuje podpora práva na budování mešit v Evropě (s tím, že „národy jsou oprávněny být samy sebou, ať již ve své tradiční domovině, nebo kdekoli jinde“). Přitom důrazně zaznívá, že *GRECE* není tribunou Francie natož Francouzů, ale ztělesňuje evropanství, bez tradičního nacionalismu – ale novou úroveň „euronacionalismu“, evropskou demystifikovanou kolektivní identitu (etno-diferencialismus), bez povyšování evropské (indoevropské, židokřesťanské) kultury nad jiné civilizační vzorce natož podporu jejich podrobování (etnocidu).

Postoj ke spiritualitě: Související situace osciluje mezi ambivalentním vztahem, až ke vnímání náboženství jako nástroje kulturní obrany (katolicismus či katolický tradicionalismus je instrumentálně využíván jako kulturní opozice vůči islámu). V některých kruzích existuje příklon k novopohanství, nebo agnosticismus. Obecně se kruhy, označitelé jako *třetí pozice* staví proti sekularismu, který oslabuje „evropskou identitu“, ale nikoli nutně s religiozním nadšením

Potenciál k zapojení se do politické soutěže: Tento aspekt je ve vztahu ke *třetí pozici* ve Francii značně nejednoznačný. U jádra *třetí pozice* je zdůrazňován nepřímý vliv konkrétních mluvčích na reálnou politiku. Panuje nezřídka snaha působit jako „kulturní“ hnutí, nikoli politická strana. Přímý vliv na praktickou politiku se tak aktuálně nejčastěji realizuje skrze *Národní sdružení*, případně některé regionální (Alsasko) nebo lokální politické projekty. Zmínit je možné i agendu Érica ZEMMOURA a jeho projektu *Reconquista* (doslova „Znovudobytí“, *Reconquête!*, *R!*), který vznikl na konci roku 2021. Stalo se tak v kontextu prezidentských voleb v roce 2022, ve kterých ZEMMOUR skončil čtvrtý s více než 7 % hlasů. Související program kladl důraz na civilizační střet, omezení imigrace a nastartování deportací (zejména ve vztahu k osobám z muslimského prostředí), „návrat pořádku a řádu“ ve společnosti, ve školství a v ekonomice. Sociální agendu v programu reprezentoval slib snížení daní placených nejchudšími občany. Zároveň bylo avizováno značné zredukování působení Francie v Severoatlantické alianci a daleko asertivnější jednání v rámci Evropské unie (zejména s ohledem na migrační agendu).

Potenciálně mobilizující a polarizační témata: Potenciál pro celostátní mobilizaci je ve vztahu ke *třetí pozici* ve Francii na kulturní a mediální úrovni vnímán jako vysoký – avšak v politické rovině jako relativně nízký. Konkrétní předáci nebo skupiny mohou na národní i mezinárodní úrovni efektivně využít virální média, přitažlivý vizuální styl neb akční happeningy (například blokády nebo obsazení objektů), s cílem přitáhnout mediální pozornost.

Sklony k násilným projevům: Struktura bývá vnímána jako součást násilné nebo dokonce teroristické subkultury. Násilné střety stoupců *třetí pozice* s levicovými aktéry byly zaznamenány již od 70. let XX. století. Představitelé konkrétních platform se sice od násilí oficiálně distancovali, ale někteří členové

⁹³ LEBOURG, Nicola. Extreme-Right Terrorist Radicalization in Post-2015 France. *Illiberalism Studies Program Working Papers*, January 2021, No. 3. <https://www.illiberalism.org/wp-content/uploads/2021/01/ILLSP-Papers-no.-3-January-2021.pdf>

BAR-ON, Tamir. *Rethinking the French New Right: Alternatives to Modernity*. Abingdon-on-Thames: Routledge, 2013. ISBN 978-11-386-7625-1.

zmiňovaných uskupení byli do násilných incidentů přímo zapojeni. Mezi intelektuálními elitami třetí pozice a militantními aktivisty tak existuje přímé propojení.

Postoj k Ruské federaci: Ve prostředí Francie se vztah k Ruské federaci projevuje především na úrovni intelektuálních a metapolitických konstrukcí, zejména v rámci kritiky liberalismu, globalizace a vlivu Spojených států amerických. Některé proudy třetí pozice vnímají Moskvu spíše jako součást širšího civilizačního či geopolitického rámce než jako konkrétního politického partnera, což tomuto vztahu propůjčuje převážně ideový a diskurzivní charakter.⁹⁴ Přímé vazby na jakékoli státní či kvazistátní struktury nejsou na základě dostupných zdrojů jednoznačně doloženy, a vyžadují proto opatrnou interpretaci. Tyto postoje lze charakterizovat jako selektivní sympatie, projevující se zejména v důrazu na multipolaritu, kritiku západních institucí či akcent „tradičních hodnot“.⁹⁵ V intelektuálním prostředí spojeném například s *GRECE* a osobnostmi jako Alain de BENOIST se objevují koncepty eurasianismu či „multipolárního světa“, přičemž některé z těchto idejí byly dále rozvíjeny i v kontaktech s akademickým prostředím v Ruské federaci. Jednotliví autoři, jako Christian BOUCHET či Pierre VIAL, v minulosti vyjadřovali vstřícnější postoje k ruské zahraničněpolitické agendě, včetně interpretací událostí na postsovětském prostoru.⁹⁶ Podobně Pierre LE VIGAN akcentuje geopolitické uvažování založené na představě vyvažování mocenských bloků. Tyto postoje je však vhodné chápat jako součást širšího ideového rámce, nikoli jako důkaz jednotné či koordinované orientace.⁹⁷

Dílčí shrnutí: Shrnutí situace, pokud jde o *třetí pozici* ve Francii je krajně nesnadným úkolem. *Třetí pozice* se zde překrývá s koncepty tradiční krajní pravice, respektive *Nové pravice*, což ve všech případech může znamenat množství podob.

⁹⁴ *Fourth Political Theory*. <https://www.4pt.su>

de BENOIST, Alain; CHAMPETIER, Charles. Manifesto of the French New Right in the Year 2000. *The Fourth Political Theory*, 2000. <https://1url.cz/hJcfi>
Emancipatory Responses to Globalisation and Crisis. *Liverpool Hope University*.
<https://1url.cz/4JcfJ>

⁹⁵ Sám koncept „tradičních hodnot“ představuje téma, které by zasluhovalo samostatnou studii, nakolik ve zkratce je možné v této souvislosti uvést následující atributy: 1) přinejmenším rétorický důraz na roli rodiny (který je v praxi ideálu značně vzdálen); 2) důraz na náboženské ukotvení osob a společnosti; 3) omezení politické soutěže ve prospěch „autenticky vzniklé mocenské skupiny“, jejíž pozice je nekritizovatelná; 4) mediální prostředí generuje narativy, které v první řadě korespondují s prioritami státu; 5) stát, vlast a národ se prolínají, včetně existence nezpochybnitelného oficiálního výkladu dějin; 6) jakkoli definované menšinové identity jsou stranou oficiální pozornosti (jsou vnímány jako soukromá věc); 7) veřejná rozprava se omezuje na „bezpečná“ témata, které nezpochybňují oficiální státní doktrínu.

Terre et Peuple. <http://www.terreetpeuple.com/>

Terre et Peuple Magazine. *Terre et Peuple*. <https://www.terreetpeuple.com/terre-et-peuple-magazine-communaut-6.html>

Reflexes. <http://reflexes.samizdat.net>

FRANCOIS, Stéphane. Réflexions sur le mouvement „Identitaire“. *Fragments sur les Temps Présents*, 3. 3. 2009. <https://1url.cz/jrLk6>

⁹⁶ Evropská akce – Rusko: Zvítězíme! *Dělský potápěč*, 14. 7. 2014.

<https://deliandiver.org/evropska-akce-rusko-zvitezime/>

⁹⁷ Le VIGAN, Pierre. *Arktos*. <https://arktos.com/author/levigan/>

Le VIGAN, Pierre. *Éléments*. <https://www.revue-elements.com/author/plevigan/>

Defilují zde desítky osob, které zastávají nezřídka protichůdné postoje. Společný je jim nakonec zejména odpor vůči „hlavnímu proudu“ a tradičnímu liberalismu – přičemž volební vyjádření mohou nacházet spíše na pravém kraji politického spektra. V míře přesahující průměr populace pak tyto osoby či organizace prezentují postoje, označitelné za novopohanství či prokremelské vidění světa.

Případová studie č. 4: Německo

Milníky vývoje a indikativní charakteristiky jevu: Průkopníkem konceptu *třetí pozice*⁹⁸ (někdy je užíván pojem *querfront*) v Německu byl Walther RATHENAU (ministr zahraničních věcí Výmarské republiky, zavražděný roku 1922). Dalším otcem konceptu byl přední ideolog a spoluzakladatel nacistické strany, GREGOR STRASSER. Ten mimo jiné prosazoval spolupráci mezi konzervativními revolucionáři a tzv. levým křídlem národních socialistů. Rovněž Ernst NIEKISCH (1889 až 1967, nonkonformní politický teoretik a aktivista) razil koncept *třetí pozice – národního bolševismu*, sjednocení komunistických a jiných antikapitalistických sil pod nacionálně socialistickým praporem, s cílem svrhnout stávající pořádky.⁹⁹ NIEKISCH a další se pokusili oslovit stoupence komunistů a získat je na stranu nacismu, pod záminkou sjednocení antiliberálních a antikapitalistických sil, s cílem svrhnout stávající pořádky. Po roce 1980 je možné vysledovat první náznaky *třetí pozice* u některých součástí **Národnědemokratické strany Německa** (*National-demokratische Partei Deutschlands, NPD*), a to zejména antikapitalistické, ekologické nebo regionalistické prvky (někdy doslova označované jako „nacionální socialismus s lidskou tvář“). Po roce 2000 pak nastává komplexnější rozvoj *autonomního nacionalismu* (*freie, autonome Nationalisten*) – včetně převzetí vnější estetiky a taktiky krajní levice – ovšem v odlišném ideologickém rámci (jinými slovy, podobnost s konceptem *Antifa*, ale s krajně pravicovým obsahem, včetně snah o kontrolu veřejných prostranství a budování zón bez přítomnosti politických odpůrců). Počínaje rokem 2013, v kontextu založení projektu **Alternativa pro Německo** (*Alternative für Deutschland, AfD*) došlo postupně k absorbování celé řady nonkonformních proudů pod tuto „značku“. Nakolik *Alternativa pro Německo* rozhodně není typickou platformou, plošně zařaditelnou do *třetí pozice*, vykazuje některé související rysy.¹⁰⁰ Zmínit je třeba i některé formální a neformální platformy, vznikající zejména po roce 2018: **Svobodné Sasko** (*Freie Sachsen*, tedy politická strana na zemské úrovni v rámci spolkové země Sasko),¹⁰¹

⁹⁸ Termín se v Německu používá i k označení koalic nebo spolupráce mezi levicí a pravíci.

⁹⁹ NIEKISCH, Ernst. *Gedenkstätte Deutscher Widerstand*. <https://1url.cz/ujovp>
KREBS, G. 1941. Moeller Van Den Bruck: Inventor of the Third Reich. *The American Political Science Review*. 35, no. 6, pp. 1085-1105. <https://www.jstor.org/stable/1950548>

¹⁰⁰ METELMANN, Jörg. Der Extremismus der Mitte. Hassrede und Ressentiment in der populistischen Gegenwart. In: *Hass/Literatur. Literatur – und kulturwissenschaftliche Beiträge zu einer Theorie – und Diskursgeschichte*. BROKOFF, Jürgen; WALTER-JOCHUM, Robert (eds.). Bielefeld: Transcript Verlag, 2019, pp. 119-138. ISBN 978-38-376-4645-0. DOI:10.14361/9783839446454-006. <https://1url.cz/zJcpx>

¹⁰¹ Projekt lze vnímat jako anti-establishmentový, volající po možném odchodu Saska ze Spolkové republiky Německo, včetně obnovy monarchie, Saského království. Nechybí ani důsledné prosazování priorit Kremlu, zejména okamžité ukončení podpory Ukrajině. *Freie Sachsen*. <https://freie-sachsen.info/>

respektive stoupence konceptu *querdenken* okolo portálu *Compact-Magazin*,¹⁰² kombinující nacionální rétoriku s anti-elitářstvím a proruskou orientací.

Vztah k tradičním atributům extrémní pravice: Platformy, zařaditelné mezi *třetí pozici* v Německu často rétoricky odmítají klasický neonacismus, ale přitom selektivně přebírají jeho některé prvky (etno-pluralismus, identitarismus, antisystémovost, „antikapitalismus“, antiglobalismus a odpor vůči nadnárodním institucím, včetně Evropské unie a Severoatlantické aliance). Některé proudy navíc zdůrazňují „národní ekologii“, ochranu přírody jako součást národní identity. Esencí neonacistické rétoriky je periodikum *Einheit und Kampf*, napojené na neonacisty ze Spojeného království.

Postoj ke spiritualitě: Náboženská témata (katolický či evangelický fundamentalismus) jsou u některých osob vnímána jako sekundární aspekt, jako doplněk obecně konspirativního či nespecificky „tradičního“ vnímání světa. Případně lze ve vztahu k náboženství možné hovořit o instrumentálním vztahu, kdy je křesťanství užíváno jako kulturní symbol, nikoli jako duchovní kategorie v pravém smyslu slova. Vymezování se vůči islámu zároveň probíhá pod záminkou ochrany „vlastní kultury“. Některé frakce nicméně rovněž inklinují k ezoterice, jiným netypickým spirituálním proudům, případně tzv. „germánské *völkisch* spiritualitě“.

Potenciál k zapojení se do politické soutěže: Potenciál k zapojení se do politické soutěže je v tomto kontextu vysoký, avšak nikoli samostatně, ale prostřednictvím už existujících stran. Zejména to platí pro *Alternativu pro Německo*, jejíž některá křídla (například skupina okolo Björna HÖCKEHO)¹⁰³ nese znaky *třetí pozice* – ale určitou roli může sehrávat *Levice (Die Linke)* nebo nekompromisnější proudy v rámci *Zelených*, případně další platformy). Menší strany jako *Vlast (Die Heimat)*, de facto nástupnická platforma *Národnědemokratické strany Německa* se pokouší o stylizaci do „moderní nacionální alternativy“, ale bez jednoznačného úspěchu.¹⁰⁴ Volby jsou v rámci subkultury *třetí pozice* (ale i krajní pravice jako celku) aktuálně vnímány obecně pozitivně, jako nástroj pro uchopení moci demokratickou cestou, na obecní, zemské či celostátní úrovni. To zároveň neznamená omezení potenciálu pro mimoparlamentní nástroje (sociální média, virální kampaně, pouliční protesty).

Potenciálně mobilizující a polarizační témata: Potenciálně mobilizující a polarizační témata je třeba vnímat jako střední až vysoký, zejména v tzv. nových spolkových zemích. Skupiny „třetí pozice“ se často napojují na protestní vlny – proti migraci (2015), proti covidovým opatřením (2020), proti „zelené“ politice (2023).

¹⁰² Mediální projekt, existující od roku 2010, vedle tištěného měsíčníku je aktivní i v kyberprostoru, včetně sociálních sítí. Prosazován je „suverenismus“, respektive **re-informování**, „alternativa vůči mainstreamovým médiím“. To v praxi nezřídka znamená, že převzatá agenturní zpráva je doplněna o „vlastní výklad“, obvykle rezonující s pohledem Ruské federace, případně o obecný antisystémový narativ. Nechybí zde ani vysloveně bulvární nebo „záhadologické“ příspěvky. V kontextu střetu mezi Íránem a Izraelem v červnu 2025 se redakce stavěla plně na stranu Íránu.

Compact. <https://www.compact-online.de/>

¹⁰³ Zemský předák *Alternativy pro Německo* v Durynsku, který donedávna stál v čele vlastního projektu *Křídlo (Der Flügel)*, který je i po formálním rozpuštění vnímán jako vlivná „strana ve straně“, s výrazně revizionistickými prvky. *Der Flügel*; *web Archive*. <https://1url.cz/NJY8k>

¹⁰⁴ *Die Heimat*. <https://die-heimat.de/>

Využívají online média, alternativní žurnalistiku (Telegram, TikTok, YouTube). Antisystémoví a anti-establishmentoví aktéři, nikoli nutně představitelé *třetí pozice*, oslovují zejména frustrované voliče, bývalé nevoliče a radikalizovanou střední třídu. Konkrétní političtí předáci, usilující o zvolení na lokální, regionální či celostátní úrovni, si plně uvědomují potenciál *queer* témat při mobilizaci případných podporovatelů.¹⁰⁵

Sklony k násilným projevům: Související struktury jsou obecně vnímány jako součást násilné subkultury, včetně možné další radikalizace v budoucnu. Zejména to platí pro neparlamentní platformy, radikální části *querdenken*. Cíli násilí mohou být uprchlická centra, političtí odpůrci nebo novináři. Složitost situace podtrhuje případ odhaleného pokusu skupiny *Říšských občanů* (*Reichsbürger*, neuznávajících samu existenci Spolkové republiky Německo) o převrat z počátku prosince 2022.¹⁰⁶

Lukáš NOVOTNÝ (někdejší výzkumný pracovník Sociologického ústavu Akademie věd České republiky, nyní působící na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem) v pojednání z roku 2009 zmiňuje téma **no-go zón** v Německu (snaha o vytváření území, oddělených od zbytku společnosti, kde mohou různě definovaní nonkonformisté žít po svém). Podle Spolkového úřadu pro ochranu ústavy je tomu přitom spíše naopak. Nonkonformisté (včetně neonacistů) se neizolují, spíše z určitého území vytlačí infrastrukturu příznivců jiných pohledů na svět (kluby, restaurace atd.).¹⁰⁷ Tato místa se stávají skutečnými **zónami strachu** (*Gefahrenzonen*), který se ostatní vyhýbají.¹⁰⁸ Právě v tomto ohledu jsou stoupenci *třetí pozice* údajně vysloveně aktivní.¹⁰⁹ Nejstarší zmínky o no-go zónách údajně souvisí právě s konceptem *třetí pozice*, a jsou v Německu vnímány jako **import** z Britských ostrovů a Itálie, z doby po roce 1980. Tímto způsobem se přívrženci *třetí pozice* snaží i v Německu nabízet alternativu k „normálnímu životu“.¹¹⁰

Postoj k Ruské federaci: V kontextu Německa je vztah části sledovaných aktérů k Ruské federaci reflektován citlivěji i z hlediska bezpečnostních institucí. U některých z nich lze identifikovat prvky ideové blízkosti, zejména v podobě antiamerikanismu, kritiky liberálního řádu či podpory multipolárního uspořádání. Tyto postoje však nelze automaticky interpretovat jako důkaz přímého napojení; dostupné informace spíše poukazují na tematické a narativní průniky než na koordinované působení. V posledních letech lze zároveň pozorovat určité oživení prvků spojovaných

¹⁰⁵ Querdenker wählen laut Untersuchung häufig Grüne, Linke und AfD. *Die Zeit*, 4. 12. 2020. <https://1url.cz/vrdmR>

¹⁰⁶ Razzia wegen geplanten Staatsstreichs. *Tagesschau*, 7. 12. 2022. <https://1url.cz/IJY64>
THOMAS, Tanja; VIRCHOW, Fabian. Hegemonic Listening and Doing Memory on Right-Wing Violence: Negotiating German Political Culture in Public Spheres. *Philosophy & Social Criticism*. Vol. 50, No. 13 (September 2023). <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/01914537231203534>

¹⁰⁷ NOVOTNÝ, Lukáš. Right-Wing Extremism and No-Go-Areas in Germany. *Sociologický časopis*. 2009, No. 3, pp. 597-598. <https://sreview.soc.cas.cz/pdfs/csr/2009/03/05.pdf>

¹⁰⁸ GLYN, Ford. *Fascist Europe. The Rise of Racism and Xenophobia*. Pluto Press. London/Colorado, 1992. ISBN 978-07-453-0668-1.

¹⁰⁹ STAUD, Toralf. *Moderne Nazis*. Köln: Kiepenheuer & Witsch, 2006. ISBN 978-34-620-3638-1.

NIETHAMMER, Lutz. *Angepasster Faschismus*. Frankfurt am Main: Fischer Verlag, 1969.

¹¹⁰ DÖRING, Uta. *Angstzonen. Rechtsdominierte Orte aus medialer und lokaler Perspektive*. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften, 2008. ISBN 978-35-319-0776-5.

s konceptem třetí pozice, a to zejména v souvislosti s širšími společenskými a politickými debatami, včetně reakcí na pandemii covidu či energetickou krizi. V tomto kontextu se objevují diskurzy kritické vůči západním institucím, které mohou v některých případech rezonovat s narativy šířenými v mezinárodním informačním prostoru. Specifickou roli v tomto ohledu sehrály i volně strukturované protestní a alternativní platformy, často označované souhrnně jako *Querdenken*, které propojují aktéry z různých ideových i sociálních prostředí.¹¹¹ V rámci těchto sítí se mohou objevovat i interpretace mezinárodního dění akcentující potřebu revize vztahů se zahraničními partnery. Regionálně bývá poukazováno na vyšší míru podpory podobných postojů v některých částech bývalé Německé demokratické republiky, což je v odborné literatuře dáváno do souvislosti s dlouhodobými socioekonomickými faktory.¹¹² Tyto souvislosti je však třeba interpretovat opatrně a bez zjednodušujících závěrů.

Díličí shrnutí: Koncept *třetí pozice* v Německu sahá již do dob meziválečné Výmarské republiky (snahy o syntézu nacionalismu a antikapitalismu). Po roce 1980 nastává renaissance konceptu, kterou ještě umocnil vzestup obecně nonkonformních proudů po roce 2013 pod hlavičkou *Alternativy pro Německo* a dalších projektů. Konkrétní platformy nezřídka rétoricky odmítají otevřený neonacismus, ale selektivně přebírají jeho prvky. Mobilizační potenciál konceptu je vysoký, zejména ve východních spolkových zemích. Scéna vykazuje obecně prokremelskou orientaci, přičemž využívá všechny kanály k šíření antisystémových postojů.

Závěr

Předložená studie ukazuje, že koncept třetí pozice představuje v evropském kontextu výrazně heterogenní a proměnlivý fenomén, který nelze redukovat na jednotný ideologický či organizační model. Napříč sledovanými státy se objevují jak relativně konzistentní ideologické projekty (například v Itálii nebo Francii), tak volně strukturované či pouze částečně překrývající se iniciativy.

Komparativní analýza naznačuje, že třetí pozice funguje spíše jako „ideový repertoár“ než jako koherentní hnutí – soubor motivů, narativů a strategií, které jsou různými aktéry selektivně využívány. Tento aspekt zároveň komplikuje její jednoznačné vymezení i analytické uchopení.

Ve vztahu k problematice hybridního působení lze konstatovat, že sledované subjekty mohou v určitých případech rezonovat s narativy, které jsou kompatibilní se zájmy cizích mocností, včetně Ruské federace. Na základě veřejně dostupných dat, z nichž je třeba vycházet, však nelze konkrétnější tvrzení o existenci přímého či systematického napojení řádně podložit. Potenciální využitelnost těchto aktérů v širším informačním a ideovém prostoru je však zjevná.

Limity studie spočívají především v její šíři, závislosti na sekundárních zdrojích, nutnosti vycházet pouze z otevřených zdrojů a interpretační povaze analýzy. Tyto limity

¹¹¹ Querdenker wählen laut Untersuchung häufig Grüne, Linke und AfD. *Die Zeit*. 4. 12. 2020. <https://1url.cz/vrdmR>

¹¹² STÖSS, Richard. *Rechtsextremismus im Wandel*. Berlin: Forschungsinstitut der Friedrich-Ebert-Stiftung, 2005. ISBN 978-38-989-2392-4. <https://library.fes.de/pdf-files/ostdeutschland/02930.pdf>

však zároveň otevírají prostor pro další výzkum, zejména detailní případové studie, hlubší analýzu transnacionálních vazeb nebo systematictější zkoumání vztahu mezi ideologickými proudy a hybridními strategiemi.

Studie tak přispívá především k lepšímu strukturování debaty o třetí pozici a jejím místě v současném bezpečnostním a politickém kontextu.

Poděkování

Autoři by rádi touto cestou poděkovali Policejní akademii České republiky v Praze a Ministerstvu vnitra České republiky za podporu.

Článek je výstupem projektu č. VK01020187 s názvem „Odolnost příslušníků Policie České republiky vůči dezinformačním vlivům a možnosti posilování jejich rezistence prostřednictvím vzdělávání“. Tento projekt je realizován za finanční podpory Ministerstva vnitra České republiky, v rámci programu Otevřené výzvy v bezpečnostním výzkumu 2023-2029, Podprogramu 2 – Krizová připravenost bezpečnostních a záchranných sborů (OPSEC).

Tabulka č. 1:¹¹³ Porovnání některých proměnných z pohledu postoje aktérů (organizací, osob), spadajících nebo potenciálně spadajících do subkultury *třetí pozice*.

Země	Obecná charakteristika třetího postoje a názorového proudu	Vztah k „tradičním“ atributům extrémní pravice	Postoj ke spiritualitě	Sklon k zapojení se do politické soutěže	Potenciálně mobilizující a polarizační témata	Sklon k násilným projevům	Postoj k Ruské federaci
Spojené království	Relativně malá skupina osob, aktivních spíše rétoricky.	Rétorický odklon od rasismu je pouze částečný a nelze ho vnímat jako důsledný.	Pozitivní orientace na katolicismus.	Po sérii neúspěchů (role jednokolového většinového systému) rezignace části aktérů na politickou soutěž – třeba vnímat jako uznání aktuální reality. Téma „obsazení“ post-fetipozicičními aktéry, zejm. <i>Reformní stranou</i> .	Obecně témata migrace a nedávno také odpor proti karanténním opatřením.	Tento aspekt latentně přítomen (i s přesahy do subkultury diváckého násilí).	Přijímání širokého spektra prokremelských narativů (včetně role v rámci Brexitu).
Francie	Celá řada skupin, včetně „klubů intelektuálů“, tvořících ideologickou munitu pro celou antisystémovou subkulturu.	Rétorický odklon od rasismu pouze částečný, nelze jej vnímat jako důsledný.	Pozitivní orientace na novopohanství; křesťanství vnímáno primárně jako protipól k islámu.	Téma „obsazení“ post-fetipozicičními aktéry, zejména <i>Národním sdružením</i> nebo regionálními projekty.	Obecně témata migrace a nezávládnuté integrace.	Aspekt je přinejmenším latentně přítomen.	Přijímání širokého spektra prokremelských narativů, včetně „čtvrtého světového názoru“.
Itálie	Několik skupin, přitahujících mediální pozornost.	Trvalé překryvy ve směru na „tradiční“ neonacismus.	Přinejmenším částečná pozitivní orientace na katolicismus. Pro některé aktéry jsou spirituální otázky okrajové.	Téma postupně „obsazení“ post-fetipozicičními aktéry, zejména <i>Bratry Itálie</i> .	Koncept zviditelněn v kontextu odporu proti opatřením souvisejícím s koronavirem. Trvalé téma pak představuje odpor k migraci.	Aspekt je u tradičních skupin integrálně přítomen.	Přijímání širokého spektra prokremelských narativů (včetně vize Itai-exitu).
Německo	Spíše skupiny osob v rámci existujících antisystémových platform.	Trvalé překryvy ve směru na „tradiční“ neonacismus.	V praxi se příslušné osoby definují spíše jako novopohané.	Potenciální voličská základna – nestabilní, podléhající mobilizačním tématům zavedených antisystémových politických aktérů.	Koncept zviditelněn ve vztahu k odporu proti opatřením souvisejícím s koronavirem. Trvalé téma pak představuje odpor k migraci.	Aspekt je principnějším latentně přítomen.	Přijímání širokého spektra prokremelských narativů.

¹¹³ Tabulka č. 1 představuje syntézu výše uvedených případových studií. Hodnoty v jednotlivých kategoriích byly přiřazeny na základě kvalitativního posouzení četnosti a intenzity sledovaných jevů v dostupných zdrojích. Nejedná se tedy o kvantitativní měření, ale o strukturovanou interpretaci.

Použité zdroje

- Alain de BENOIST. *Apple Books*. <https://1url.cz/2JeXY>
- ALGAZY, Joseph. *L'extrême droite en France de 1965 à 1984*. Paris: L'Harmattan, 2000. ISBN 978-27-384-0229-5.
- ALLEN, Chris. Another Ideological Turn? Investigating the Re-Emergence of Race Among the British Radical Right. *Preprints*. 16. 11. 2023. <https://1url.cz/lJcDS>
- ALLEN, Chris. Another Ideological Turn? Investigating the Re-Emergence of Race Among the British Radical Right. *Preprints*, 2023. <https://1url.cz/lJcDS>
- Anabáze fenoménu T. S. *Bratrství.net*. 27. 5. 2011. <http://bratrstvi.net/2011/05/27/anabaze-fenomenu-t-s/>
- BALE, Jeffrey M. National Revolutionary Groupuscules and the Resurgence of Left-Wing Fascism: The Case of France's Nouvelle Résistance. *Patterns of Prejudice*. 2002, No. 3, p. 24-49. DOI 10.1080/003132202128811475. <https://1url.cz/bJcfe>
- BAR-ON, Tamir. *Rethinking the French New Right: Alternatives to Modernity*. Abingdon-on-Thames: Routledge, 2013. ISBN 978-11-386-7625-1.
- BAR-ON, Tamir. *Where Have All The Fascists Gone?* London: Routledge, 2016. ISBN 978-13-518-7313-0.
- BEDNÁŘ, J.; KYBAL, T. Francouzští radikálové se chtějí sjednotit v Evropském parlamentu. *Český rozhlas* 6. 20. 12. 2006.
- BERIZZI, Paolo. *NazItalia*. Milano: Baldini-Castoldi, 2018. ISBN 978-88-938-8075-6.
- Berlusconi a jeho xenofobní parta. *Týden*. 26. 2. 2018.
- Boss of French Far-Right Radio Station Fined for Racist Incitement. *European Jewish Congress*. 26. 1. 2017. <https://1url.cz/JJcfl>
- BOULAY, Anne. Louis Pauwels: Figaro-ci, dérapages-là. Le fondateur du Figaro Magazine est mort hier à 76 ans. *Liberation*, 29. 1. 1997. <https://1url.cz/JrpJ5>
- Bouřlivé protesty a zatýkání v Římě. *Blesk*, 11. 10. 2021. <https://1url.cz/71LGx>
- Budoucnost už není, co bývala. *Právo*, 2. 11. 2001.
- BURRIS, Val; SMITH, Emery; STRAHM, Ann. White Supremacist Networks on the Internet. *Sociological Focus*. 2000, vol. 33, No. 2, pp. 215-235. <https://1url.cz/KrLgd>
- CAMUS, Jean-Yves. Dominique Venner a smrt. *Délský potápěč*. 21. 5. 2019. <https://deliandiver.org/2019/05/dominique-venner-a-smrt.html>
- CAMUS, Jean-Yves. Maurice Rollet est mort. *Fragments sur les Temps Présents*, 22. 1. 2014. <https://1url.cz/VJo6L>
- CAMUS, Jean-Yves; LÉBOURG, Nicolas. *Far-Right Politics in Europe*. Cambridge: Harvard University Press; Belknap Press, 2017, Chapter 3. ISBN 978-06-749-7846-1. <https://1url.cz/kJY8d>
- Carl Schmitt. *Centrum pro studium demokracie a kultury*. <https://1url.cz/MJY6d>
- Cartouches. *Metapedia*. <https://fr.metapedia.org/wiki/Cartouches>
- Compact*. <https://www.compact-online.de/>
- CREMET, Jean; KREBS, Felix; SPEIT, Andreas. *Jenseits des Nationalismus. Ideologische Grenzgänger der 'Neuen Rechten'*. Münster; Hamburg: Unrast Verlag, 1999. ISBN 978-39-283-0094-6.

- DAVEY, Andrew P. Confronting a Beast: The Church of England and the British National Party. *International Journal of Public Theology*. 2019, vol. 5, No. 4. <https://1url.cz/4rLg4>
- De BENOIST, Alain. 2011. Jak prolomit kulturní hegemonii Spojených států amerických. *Náš směr*. 25. 8. 2011. <https://1url.cz/7JcUv>
- De BENOIST, Alain; CHAMPETIER, Charles. *Manifesto for a European Renaissance*. Budapest: Arktos Media, 2012. ISBN 978-39-562-1123-2. <https://1url.cz/gJcUX>
- De BENOIST, Alain; CHAMPETIER, Charles. Manifesto of the French New Right in the Year 2000. *The Fourth Political Theory*, 2000. <https://1url.cz/hJcfi>
- DENORD, François. Aux origines du neo-liberalisme en France Louis Rougier et le Colloque Walter Lippmann de 1938. *Le Mouvement social*, 2001, April. <https://1url.cz/VrpJX>
- Der Flügel*; web Archive. <https://1url.cz/NJY8k>
- Die Heimat*. <https://die-heimat.de/>
- DÖRING, Uta. *Angstzonen. Rechtsdominierte Orte aus medialer und lokaler Perspektive*. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften, 2008. ISBN 978-35-319-0776-5.
- D'URANCE, Michel. *L'Harmattan*. <https://1url.cz/KJon7>
- Editio de Facto*. <http://www.editio-defacto.de/>
- Emancipatory Responses to Globalisation and Crisis. *Liverpool Hope University*. <https://1url.cz/4JcfJ>
- Ernst Niekisch. *Gedenkstätte Deutscher Widerstand*. <https://1url.cz/ujovp>
- Evropa před lockdownem? *Mladá fronta DNES*, 29. 10. 2020.
- Evropská akce – Rusko: Zvítězíme! *Délský potápěč*, 14. 7. 2014. <https://deliandiver.org/evropska-akce-rusko-zvitezime/>
- FAYE, Guillaume. *Why We Fight: Manifesto of the European Resistance*. London: Arktos Media, 2011. ISBN 978-19-071-6618-1.
- FELDMAN, Matthew; POLLARD, John. The Ideologues and Ideologies of the Radical Right. *Patterns of Prejudice*, vol. 50, 2016, No. 4-5, pp. 327-336. <https://1url.cz/JJcDZ>
- FETHERSTONHAUGH, N. Irish Far Right Leader Justin Barrett Suffers Heart Attack, Says Wife. *Sunday World*, 8. 5. 2025. <https://1url.cz/wJwex>
- Final Conflict*. <http://finalconflictblog.blogspot.com/>
- Fourth Political Theory*. <https://www.4pt.su>
- FRANÇOIS, Stéphane. *Les Néo-paganismes et la Nouvelle Droite (1980-2006)*. Lille: Université du Droit et de la Santé, 2005. <https://1url.cz/6JYnK>
- FRANCOIS, Stéphane. Réflexions sur le mouvement „Identitaire”. *Fragments sur les Temps Présents*, 3. 3. 2009. <https://1url.cz/jrLk6>
- Freie Sachsen*. <https://freie-sachsen.info/>
- Gabriele Adinolfi*. <http://www.gabrieleadinolfi.it/>
- GLYN, Ford. *Fascist Europe. The Rise of Racism and Xenophobia*. Pluto Press. London/Colorado, 1992. ISBN 978-07-453-0668-1.

- Grabert: Ein extrem rechter Verlag. *Geschichtswerkstatt Tübingen*.
http://www.geschichtswerkstatt-tuebingen.de/grabert_ein_extrem_rechter_verlag
- GRIFFIN, Roger. Interregnum or Endgame? Radical Right Thought in Italy. *Journal of Political Ideologies*. 2000, vol. 5, No. 2, pp. 163-178. <https://1url.cz/RJY8V>
- Groupement de recherche et d'études pour la civilisation européenne. *Metapedia*.
<http://cs.metapedia.org/wiki/GRECE>
- FAYE, Guillaume. *Arktos*. <https://arktos.com/people/guillaume-faye/>
- FAYE, Guillaume. *Délský potápěč*. <https://deliandiver.org/tag/guillaume-faye>
- EYSENCK, Hans Jürgen. *Psychoweb.cz*. <https://1url.cz/8rLk7>
- FREUND, Julien. *Book Depository*. <https://1url.cz/YJcUC>
- HARRINGTON, Patrick. *The Third Way: An Answer to Blair*. Third Way Movement, 2000. ISBN 978-09-535-0770-2. <https://1url.cz/dJcDC>
- HELLER, Friedrich Paul; MAEGERLE, Anton. *Thule. Vom völkischen Okkultismus bis zur Neuen Rechten*. Stuttgart: Schmetterling Verlag, 1995.
<http://en.metapedia.org/wiki/thule-seminar>
- Hervé Ryssen*. <http://herveryssen.hautetfort.com/>
- Charles Champetier. *LinkedIn*. <https://1url.cz/8JcUm>
- Christian Bouchet. *Bibliothèque François-Mitterrand Data*.
https://data.bnf.fr/13622122/christian_bouchet/
- International Third Position, United Kingdom. *Terrorism Research and Tracking Consortium*. <https://1url.cz/8JcD0>
- Italové protestovali proti opatřením, ta se dále zpřísní. *ČTK*. 25. 10. 2020.
- Italové se bouří proti covid pasům. *Lidové noviny*. 11. 10. 2021.
- Italové v neděli volí, dnes se konají poslední velké mítinky. *ČTK*. 2. 3. 2018.
- Italská policie po nepokojích na demonstraci zatkla vedení neofašistů. *ČTK*. 10. 10. 2021.
- Italská policie po nepokojích na demonstraci zatkla vedení neofašistů. *Aktuálně*. 10. 10. 2021. <https://1url.cz/x1LGu>
- Italská policie zakázala pochod na Řím, který plánují extremisté. *ČTK*. 13. 10. 2017.
- Italský novinář dostal ochranku kvůli Palachovi, kritizoval koncert neofašistů na jeho památku. *Lidovky.cz*. 7. 2. 2019. <https://1url.cz/drLkE>
- Italský novinář, který psal o Palachovi a neofašistech, dostal ochranku. 2019. *iDNES.cz*. 7. 2. 2019. <https://1url.cz/E1LIK>
- Italští neofašisté demonstrovali v Římě. 2017. *ČTK*. 4. 11. 2017.
- Italští neofašisté nakonec koncert na památku Palacha uspořádali. *Lidovky.cz*. 20. 1. 2019. <https://1url.cz/w1LGm>
- Italští neofašisté nakonec uctili památku Palacha na periferii města Vigasio. *iDNES.cz*. 20. 1. 2019.
- Jacques Marland. *Abe Books*. <https://1url.cz/QJony>
- Jacques Marlaud. *Babelio*. <https://1url.cz/JJonm>
- Jean Mabire*. http://www.jean-mabire.com/jean_mabire/bienvenue.html

- Jean-Claude Jacquard. *Copains d'avant*. <https://1url.cz/dJonx>
- Jean-Claude Jacquard. *Metapedía*. <https://1url.cz/NJonA>
- Jitro kouzelníků. *Databáze knih*. <https://1url.cz/FJcU7>
- KAISER, K. Kdo je Guillaume Faye? *Národní myšlenka*, 18. 11. 2007. http://cz.altermedia.info/ze-zahranici/kdo-je-guillaume-faye_3719.html
- Koncert italských neofašistů na památku Palacha byl na venkově. *ČTK*. 20. 1. 2019.
- Koncert italských neofašistů na památku Palacha se nakonec konal na venkově. *Aktuálně*. 20. 1. 2019. <https://1url.cz/L1LIL>
- Koncert italských neofašistů na památku Palacha se nakonec uskutečnil v improvizovaném přístřešku. *iHNed.cz*. 20. 1. 2019. <https://1url.cz/B1LIM>
- Koncert italských neofašistů na památku Palacha se nakonec konal na venkově. *Novinky.cz*. 20. 1. 2019. <https://1url.cz/x1LG7>
- Koncert neofašistů věnovaný Palachovi bude, tvrdí organizátoři. *ČTK*. 16. 1. 2019.
- Koncert neofašistů věnovaný Palachovi bude. *Týden*. 16. 1. 2019. <https://1url.cz/0rL3Y>
- Krátce. 2018. *Hospodářské noviny*. 23. 2. 2018.
- KREBS, Pierre. *Netz gegen Nazis*. <https://1url.cz/oJcUj>
- KREBS, G. Moeller Van Den Bruck: Inventor of the Third Reich. *The American Political Science Review*. vol. 35, 1941, no. 6, pp. 1085-1105. <https://www.jstor.org/stable/1950548>
- KREBS, Pierre et al. *Das unvergängliche Erbe: Alternativen zum Prinzip der Gleichheit*. Tübingen: Grabert Verlag, 1981. ISBN 978-38-784-7051-9. <https://1url.cz/mJcUs>
- KREBS, Pierre. Das ewig rollende Rad des Ethnos. *SCRIBD*. <https://1url.cz/TJY6P>
- KREBS, Pierre. *Die europäische Wiedergeburt: Aufruf zur Selbstbesinnung*. Tübingen: Grabert Verlag, 1982. ISBN 978-38-784-7061-8. https://openlibrary.org/authors/OL1372349A/Pierre_Krebs
- KREBS, Pierre. *Im Kampf um das Wesen*. Horn: Burkhart Weecke, 1982. ISBN 978-38-808-0190-5.
- L'Insolent*. <https://www.insolent.fr/>
- LAUGHAND, John. Rest in Peace Yvan Blot (1948-2018). *European Conservative*, 1. 1. 2019. <https://dokumen.pub/the-european-conservative-summer-and-fall-2019.html>
- LAUGHAND, John. Yvan Blot (1948-2018). *European Conservative*, 1. 1. 2019. <https://europeanconservative.com/2019/01/yvan-blot-1948-2018/>
- LAWRENCE, David. Patriotic Alternative: Putin's Fascist Sympathisers. *Hope not Hate*. 25. 3. 2022. <https://1url.cz/cJcDU>
- LE-BOT, Jean-Michel. Julien Freund and the Essence of the Political, a "Mediationnist" Reading. *Tétralogiques*. N°20, 2015. <https://1url.cz/GJcUP>
- LEBOURG, Nicola. Extreme-Right Terrorist Radicalization in Post-2015 France. *Illiberalism Studies Program Working Papers*. No. 3, January 2021. <https://www.illiberalism.org/wp-content/uploads/2021/01/ILLSP-Papers-no.-3-January-2021.pdf>

- LEBOURG, Nicola. L'Odyssée des Rats noirs: voyage au coeur du GUD. *Fragments sur les Temps Présents*, 6. 2. 2010. <https://1url.cz/sjwbv>
- Les Amis d'Alain de Benoist*. <http://www.alaindebenoist.com>
- Les Amis de la Culture Européenne*. <http://www.editions-ace.com/>
- Les Grecs; La revue Nouvelle Ecole. *Éléments*, 2009. <http://www.revue-elements.com/nouvelle-ecole-Les-Grecs-philosophie-indo-europeens.html>
- LIŠKA, L. 2019. Italský novinář, který psal o Palachovi a neofašistech, dostal ochranku. *ČTK*. 7. 2. 2019.
- Louis Pauwels. *BookNode*. <https://1url.cz/PJcUy>
- MAMMONE, Andrea. Il British National Party E L'ideologia Neofascista Nell'europa Contemporanea. *Studi Storici*. vol. 52, 2011, No. 2, pp. 393-421. <https://1url.cz/kJY6O>
- MANTINO, Susanne. *Die ‚Neue Rechte‘ in der ‚Grauzone‘ zwischen Rechts-extremismus und Konservatismus*. Frankfurt am Main; Berlin; Bern: Lang Verlag, 1992. ISBN 978-36-314-4780-2.
- METELMANN, Jörg. Der Extremismus der Mitte. Hassrede und Ressentiment in der populistischen Gegenwart. In: *Hass/Literatur. Literatur – und kulturwissenschaftliche Beiträge zu einer Theorie – und Diskursgeschichte*. BROKOFF, J.; WALTER-JOCHUM, R. (eds.). Bielefeld: Transcript Verlag, 2019, pp.119-138. ISBN 978-38-376-4645-0. DOI:10.14361/9783839446454-006. <https://1url.cz/zJcpx>
- MILZA, Pierre. *L'Europe en chemise noire. Les extrêmes droites en Europe de 1945 à aujourd'hui*. Paris: Fayard, 2002. ISBN 978-22-136-1343-7.
- Místní a neofašisté bránili na předměstí Říma nastěhování Romů. *ČTK*. 3. 4. 2019.
- Na Trutnovsko se sjedou neonacisté z celé Evropy. *Aktuálně-* 6. 6. 2017. <https://1url.cz/NK7yM>
- Německo má rekordní počet nově nakažených. *Denik.cz*. 28. 10. 2020. <https://1url.cz/Y1LGn>
- Neofašistický koncert na Palachovu památku v Itálii. *Týden*. 20. 1. 2019. <https://1url.cz/2rL3n>
- NIETHAMMER, Lutz. *Angepasster Faschismus*. Frankfurt am Main: Fischer Verlag, 1969.
- NOVOTNÝ, Lukáš. Right-Wing Extremism and No-Go-Areas in Germany. *Sociologický časopis*. 2009, No. 3, pp. 597-598. <https://sreview.soc.cas.cz/pdfs/csr/2009/03/05.pdf>
- Ochranka pro novináře, který upozornil na Palacha a neofašisty. *Týden*. 7. 2. 2019. <https://1url.cz/7K7yL>
- PARR, Adrian. *Birth of a New Earth: The Radical Politics of Environmentalism*. New York: Columbia University Press, 2017. ISBN 978-02-311-8009-2.
- Patriotic Alternative*. <https://www.patriotalternative.org.uk/>
- PAUCHARD, Yannick. Le polémiste français Henry de Lesquen de retour à la case justice vaudoise. *Le Temps*, 20. 11. 2023. <https://1url.cz/iJcGr>
- PFEIFER, Anne. Oswald Spengler. *Modernism Lab*. <https://campuspress.yale.edu/modernismlab/oswald-spengler/>

- Pierre Krebs. *Deutsche Digitale Bibliothek*. <https://1url.cz/bJcUD>
- Pierre Le Vigan. *Arktos*. <https://arktos.com/author/levigan/>
- Pierre Le Vigan. *Éléments*. <https://www.revue-elements.com/author/plevigan/>
- PLATEK, Daniel and Piotr PŁUCIENNICZAK Civil Society and Extreme-Right Collective Action in Poland 1990-2013. *Revue d'études comparatives Est-Ouest*. vol. 47, 2016, No. 4, pp. 117-146. <https://www.jstor.org/stable/27027096>
- Police v Římě zatýkala. *Blesk.cz*. 11. 10. 2021. <https://1url.cz/FJHBV>
- Policie zabavila italským extremistům raketu vzduch-vzduch. *ČTK*. 15. 7. 2019.
- Policie zabavila italským krajně pravicovým extremistům, kteří bojovali na Ukrajině, raketu vzduch-vzduch. *iHNed.cz*. 15. 7. 2019. <https://1url.cz/71LIJ>
- Policie znala před G8 plány provokatérů. *Mladá fronta DNES*. 27. 7. 2001.
- Poslední pozdrav Herbertu Schweigerovi. *Národní odpor*. 12. 7. 2011. <https://1url.cz/vjcui>
- Proti covidovým opatřením protestují lidé v Evropě už od loňského léta. *ČTK*. 21. 11. 2021.
- Překročení onoho světa. *Bratrství.net*. 13. 6. 2010. <https://1url.cz/GJY63>
- Při protestech proti ultrapravici v Bologni zůstali čtyři zranění. *ČTK*. 16. 2. 2018.
- Querdenker wählen laut Untersuchung häufig Grüne, Linke und AfD. *Die Zeit*. 4. 12. 2020. <https://1url.cz/vrdmR>
- Raketu zabavenou v Itálii prodala před 25 lety katarská armáda. *ČTK*. 17. 7. 2019.
- Razzia wegen geplanten Staatsstreichs. *Tagesschau*. 7. 12. 2022. <https://1url.cz/IJY64>
- Rebecca Barrett. *Facebook*. <https://1url.cz/tJweA>
- Reflexes*. <http://reflexes.samizdat.net>
- ROLLET, Maurice. *Wikiwand*. <https://1url.cz/RJo6t>
- ROSENFELD, Alvin H. et al. *Contending with Antisemitism in a Rapidly Changing Political Climate*. Bloomington: Indiana University Press, 2021. <https://1url.cz/F1LG0>
- SIBLEY, Alice. Behind the British New Far-Right's Veil: Do Individuals Adopt Strategic Liberalism to Appear More Moderate or Are They Semi-Liberal? *The British Journal of Politics and International Relations*. vol. 26, 2024, No. 1. <https://1url.cz/QJY6k>
- Sigrid HUNKE. *Book Depository*. <https://1url.cz/PJcUS>
- Silné protesty a zatýkání v Římě. *Blesk*. 11. 10. 2021. <https://1url.cz/B1LG8>
- SOUTHGATE, Troy. National-Anarchist Movement Manifesto. *DocDroid*. 2010. <https://1url.cz/PJclt>
- SPEKTOROWSKI, Alberto. Regionalism and the Right: The Case of France. *The Political Quarterly*. 2000, vol. 71, p. 352. <https://1url.cz/ZJY8j>
- STAUD, Toralf. *Moderne Nazis*. Köln: Kiepenheuer & Witsch, 2006. ISBN 978-34-620-3638-1.
- STEUCKERS, Robert. Moldavie, la virgule euro-russe. *Euro-Synergies*. 24. 9. 2019. <https://1url.cz/crdoi>

- STORLI, Yngvild. *On With the National Revolution!* University of Oslo, May 2019. DOI:10.13140/RG.2.2.27500.64642. <https://1url.cz/pJcDD>
- STÖSS, Richard. *Rechtsextremismus im Wandel*. Berlin: Forschungsinstitut der Friedrich-Ebert-Stiftung, 2005. ISBN 978-38-989-2392-4. <https://library.fes.de/pdf-files/ostdeutschland/02930.pdf>
- Syn Evropy – Rozhovor s Alainem de Benoist. *Délský potápěč*. 23. 3. 2018. <https://deliandiver.org/tag/charles-champetier>
- TAGUIEFF, Pierre André. *Sur la Nouvelle Droite. Jalons d'une analyse critique*. Paris: Galilée; Descartes et Cie, 1994. ISBN 978-29-103-0102-8. <https://1url.cz/oJY67>
- TARROW, Sidney. *Power in Movement: Social Movement and Contentious Politics*. Cambridge: Cambridge University Press, 1998, p. 20. ISBN 978-0-521-19890-5. <https://1url.cz/mrpQZ>
- Terre et Peuple Magazine. Terre et Peuple. <https://www.terreetpeuple.com/terre-et-peuple-magazine-communaute-6.html>
- Terre et Peuple*. <http://www.terreetpeuple.com/>
- Těžkooděnci, světlice a vodní děla. Část Italů má po krk zpřísněných opatření proti covidu. *Blesk*, 28. X. 2020. <https://1url.cz/qJHs0>
- THOMAS, Tanja; VIRCHOW, Fabian. Hegemonic Listening and Doing Memory on Right-Wing Violence: Negotiating German Political Culture in Public Spheres. *Philosophy & Social Criticism*, vol. 50, No. 13 (September 2023). <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/01914537231203534>
- Thule Seminar*. http://www.thule-seminar.org/inhalt_referenz.htm
- Tisíce Italů protestovaly proti covid pasu. *Seznam zprávy*. 11. 10. 2021. <https://1url.cz/3rLFn>
- Tommy Robinson. *Banned Video Channel*. <https://1url.cz/xJcDI>
- TREADWELL, James; GARLAND, Jon. *Masculinity, Marginalization and Violence: A Case Study of the English Defence League*. *British Journal of Criminology*. 2011, vol. 51, No. 4, pp. 621-658. <https://1url.cz/hJcfi>
- Ultrapracvicová BNP posiluje. *Aktuálně*. 19. 5. 2009. <https://1url.cz/2rL39>
- V Itálii pokračovaly demonstrace proti koronavirovým opatřením. *ČTK*. 28. 10. 2020.
- V Itálii sílí neofašistické tendence. *Týden*. 7. 2. 2018. <https://1url.cz/lrLFY>
- V Římě demonstrovali proti opatřením. *iDNES.cz*. 25. 10. 2020. <https://1url.cz/P1LGO>
- V Ženevě se protestovalo proti covidovým restrikcím, v Římě proti očkování. *ČTK*. 9. 10. 2021. <https://1url.cz/U1LGX>
- VALLA, Jean-Claude. Un exemple de tyrannie médiatique: La normalisation du Figaro Magazine. *Polemia*. 27. 10. 2006. <https://1url.cz/2Jcfr>
- Varšava duněla nacionalismem. *Týden*. 18. 11. 2019.
- Vilfredo Pareto. *Dům financí*. 28. 2. 2008. <https://1url.cz/vJcUb>
- VIRCHOW, Fabian. *The Identitarian Movement*. Yokohama: XVIII International Sociological Association World Congress of Sociology, 2014. <https://1url.cz/HJYnJ>
- Zavřou kina a divadla, hospody „vyženou“ hosty už v šest večer. *Blesk*. 25. 10. 2020.

plk. Mgr. Kristýna Holubová, Ph.D. (*1977)

A graduate of the Faculty of Law of Charles University in Prague. She works as the head of the Education Department of the Police Education and Training Unit of the Police of the Czech Republic. Concurrently, she holds an academic position at the Crisis Management Department of the Police Academy of the Czech Republic in Prague (specialising in security policy and international cooperation). She participated in the integration processes of the Czech Republic into the EU and Schengen cooperation. An author or co-author of a professional thesis and articles focused on topics of internal security, including manipulative information influence and the use of modern technologies.

Mgr. Lenka Jakubcová, Ph.D. (*1982)

A graduate of the Police Academy of the Czech Republic in Prague, where she has held an academic position at the Department of Crisis Management since 2006. Since 2012, she has also been a lecturer at the Central European Management Institute. She focuses primarily on the topics of security and crisis management, population protection, and the integrated rescue system. Since January 2023, she has been the principal investigator of the project Resilience of Members of the Police of the Czech Republic to Disinformation Influences and Possibilities of Strengthening Their Resistance Through Education, VK01020187.

Mgr. Petr Klíma, MPA (*1967)

Between 2014 and 2019, he worked as a senior employee of the Department of Security Research and Police Training of the Ministry of the Interior of the Czech Republic. From 2019 until now, he has been a senior employee of the Crime Prevention Department of the Ministry of the Interior of the Czech Republic. An author and co-author of professional and popularisation articles and conference papers, especially on the topics of internal security and crime prevention.

doc. Mgr. Oldřich Krulík, Ph.D. (*1975)

Between 2001 and 2009, an employee of the Security Policy Department of the Ministry of the Interior of the Czech Republic (counter-terrorism, anti-corruption measures). Between 2010 and 2020, an academic worker of the Police Academy of the Czech Republic in Prague. He currently works within the Department of Central Analysts of the Criminal Police and Investigation Service and also in other educational and research institutions. He is an author or co-author of several dozens of scholarly and popularising articles and chapters in monographs, primarily on topics of internal security.